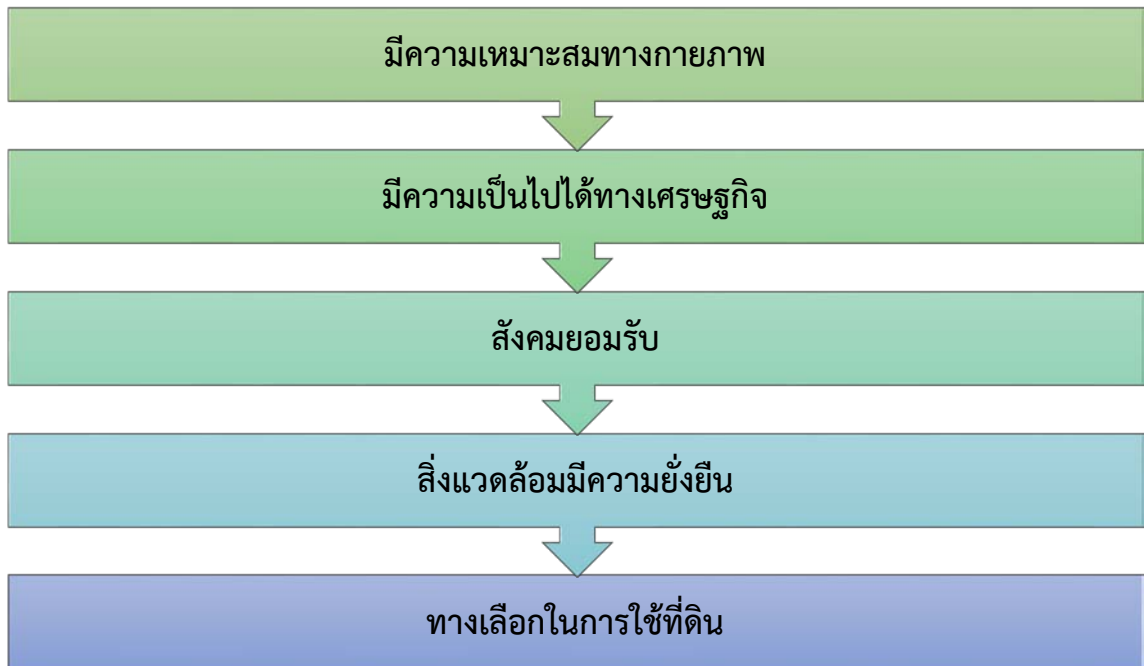

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักกรดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
กันยายน
2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติเอกลักษณ์	2-3
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-9
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-12
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-5
3.3 ทรัพยากรดิน	3-9
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-7
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 ผลขึ้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน	5-1

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.3 เขตการใช้ที่ดิน	6-3
6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-4
6.5 การจัดการความต้องการส่วนต่าง	6-14
6.6 การจัดการความต้องการส่วนต่าง	6-16
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-6

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดตรัง ปี 2533-2562	2-3
2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	2-10
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ปี 2561	2-12
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ปี 2561	2-12
2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ปี 2563	2-16
2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ปี 2563	2-17
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	3-1
3-2 ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	3-5
3-3 คุณภาพและอัตราการให้น้ำตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	3-7
3-4 หน่วยแผนที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	3-12
3-5 สมบัติดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	3-13
3-6 การชะล้างพังทลายของดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	3-17
4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	4-4
5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	5-4
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	6-5
6-3 การเปรียบเทียบระบบการปลูกพืชก่อนและหลังการมีเขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	6-15
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-8
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-10
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่องตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอดจังหวัดตรัง แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-13

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2-1	2-2
2-2	2-4
2-3	2-5
2-4	2-7
2-5	2-8
2-6	2-11
2-7	2-13
2-8	2-18
3-1	3-2
3-2	3-3
3-3	3-4
3-4	3-6
3-5	3-8
3-6	3-15
3-7	3-17
4-1	4-4
4-2	4-6
4-3	4-7
6-1	6-13
6-2	6-14
7-1	7-5
7-2	7-7

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบลให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินสตูล จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรังขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม พ.ศ. 2563 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2564

1.3.2 สถานที่ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ **กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน** (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

1) การที่สภาตำบลหรือสภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบประมาณจัดพื้นที่ชกคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“**ที่ดิน**” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“**ที่ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“**ที่ดิน**” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียวแต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“**ดิน**” หมายความว่ารวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึงเทวดัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลก เป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกันเนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลง ลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็น กระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนด ทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี และเป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนอง ความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้าน เศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่น ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลาย ด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดม สมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดิน และที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการ รักษาหน้าดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาตุลธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ (ตัวอย่าง)

ตำบลดอนประดู่ : เมืองยางพาราแหล่งผลิต เมืองแห่งมิตรของห้วยยอด

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลหนองช้างแล่นตั้งอยู่ในเขตอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง โดยอยู่บริเวณทิศเหนือของอำเภอ มีเนื้อที่ประมาณ 32,952 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (ภาพที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดตำบลควนเมา อำเภอรัษฎา จังหวัดตรัง
ทิศตะวันออก	ติดตำบลหนองปรือ อำเภอรัษฎา ตำบลท่าจิว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
ทิศตะวันตก	ติดตำบลห้วยนาง และตำบลบางดี อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
ทิศใต้	ติดตำบลเขากอบ และตำบลเขาขาว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง (2563)

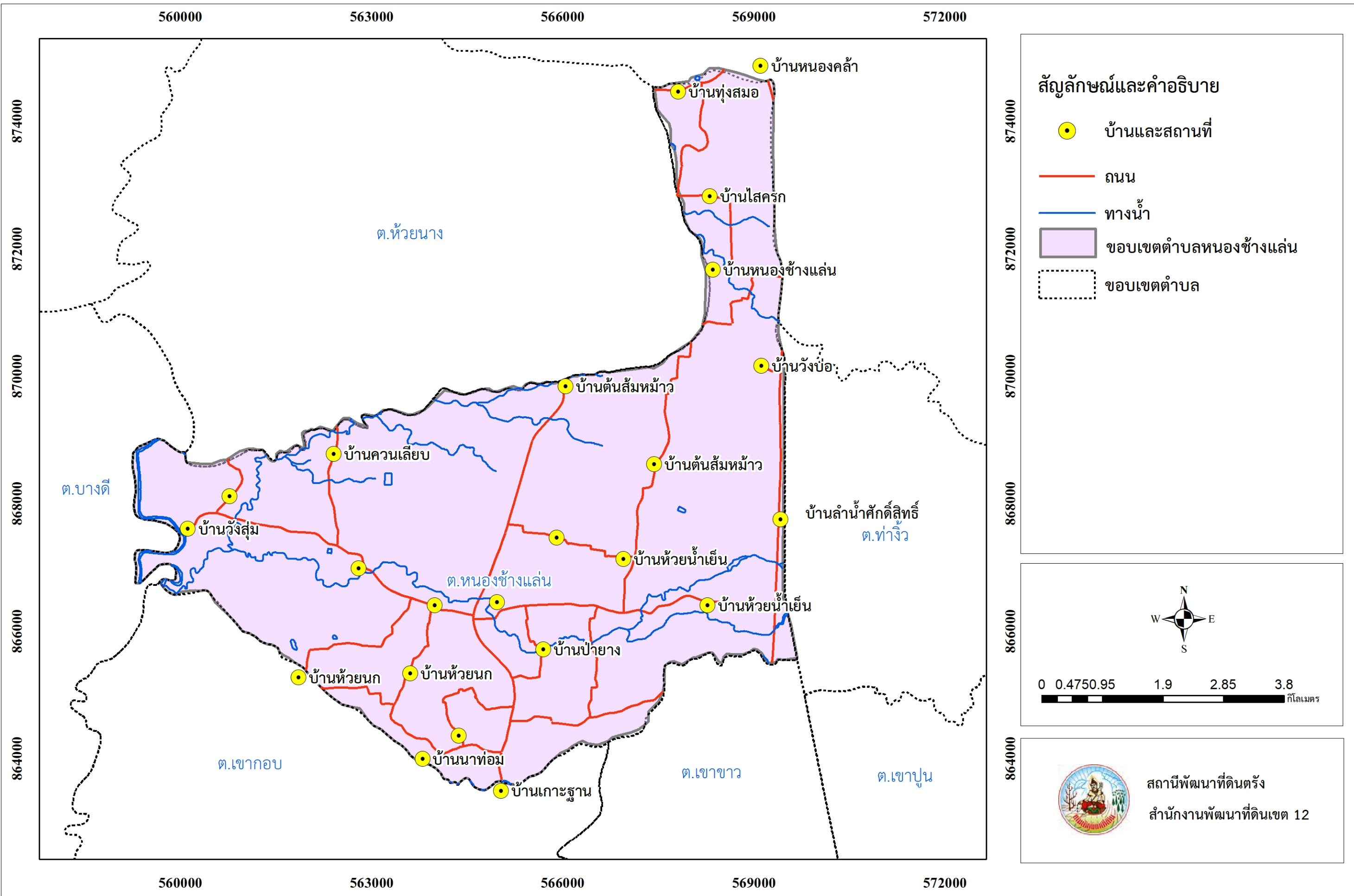
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านยางยวน
- หมู่ที่ 2 บ้านห้วยน้ำเย็น
- หมู่ที่ 3 บ้านห้วยโจง
- หมู่ที่ 4 บ้านควนเลียบ
- หมู่ที่ 5 บ้านหนองสองพี่น้อง
- หมู่ที่ 6 บ้านช่องเขา
- หมู่ที่ 7 บ้านหัวเขา
- หมู่ที่ 8 บ้านปายาง
- หมู่ที่ 9 บ้านควนเลียบ
- หมู่ที่ 10 บ้านต้นส้มหม่าว
- หมู่ที่ 11 บ้านควนซีแรด
- หมู่ที่ 12 บ้านวังหิน

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง (2561)

แผนที่ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

ตามประวัติความเป็นมา โดยชาวบ้านได้เล่าต่อๆ กันมา บริเวณวัดศรีรัตนาราม (วัดหนองช้างแล่น) ในอดีตเป็นหนองน้ำใหญ่และเป็นหนองน้ำที่ช้างพากันมากินน้ำ เล่นน้ำเป็นประจำ ชาวบ้านเรียกหนองน้ำดังกล่าวว่า “หนองช้างแล่น” และในเวลาต่อมาชาวบ้านพูดและเรียกจนแปลงเป็น “หนองช้างแล่น” มีความหมายว่า “การไม่หยุดอยู่กับที่จะต้องก้าวไปข้างหน้าตลอดเวลา” (คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างแล่น, 2562)

2.4 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เป็นพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนชัน โดยที่ราบเรียบกระจายตัวในพื้นที่ตั้งแต่แนวตะวันออกตลอดแนวตลอดแนวเหนือใต้ ตะวันตกและทิศใต้เล็กน้อย นอกเหนือจากนั้นจะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน ความลาดชันของพื้นที่จึงมีทิศลาดชันจากทิศตะวันออกลาดลงสู่ทิศตะวันตกของพื้นที่ตำบล

2.5 สภาพภูมิอากาศ

2.5.1 ฤดูกาล

ใช้ข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2533-2562) ของสถานีตรวจอากาศจังหวัดตรัง (ตารางที่ 2-1) พบว่าตำบลหนองช้างแล่นมีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดมาจากอ่าวไทยมหาสมุทรอินเดียและมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดผ่านอ่าวไทยระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม

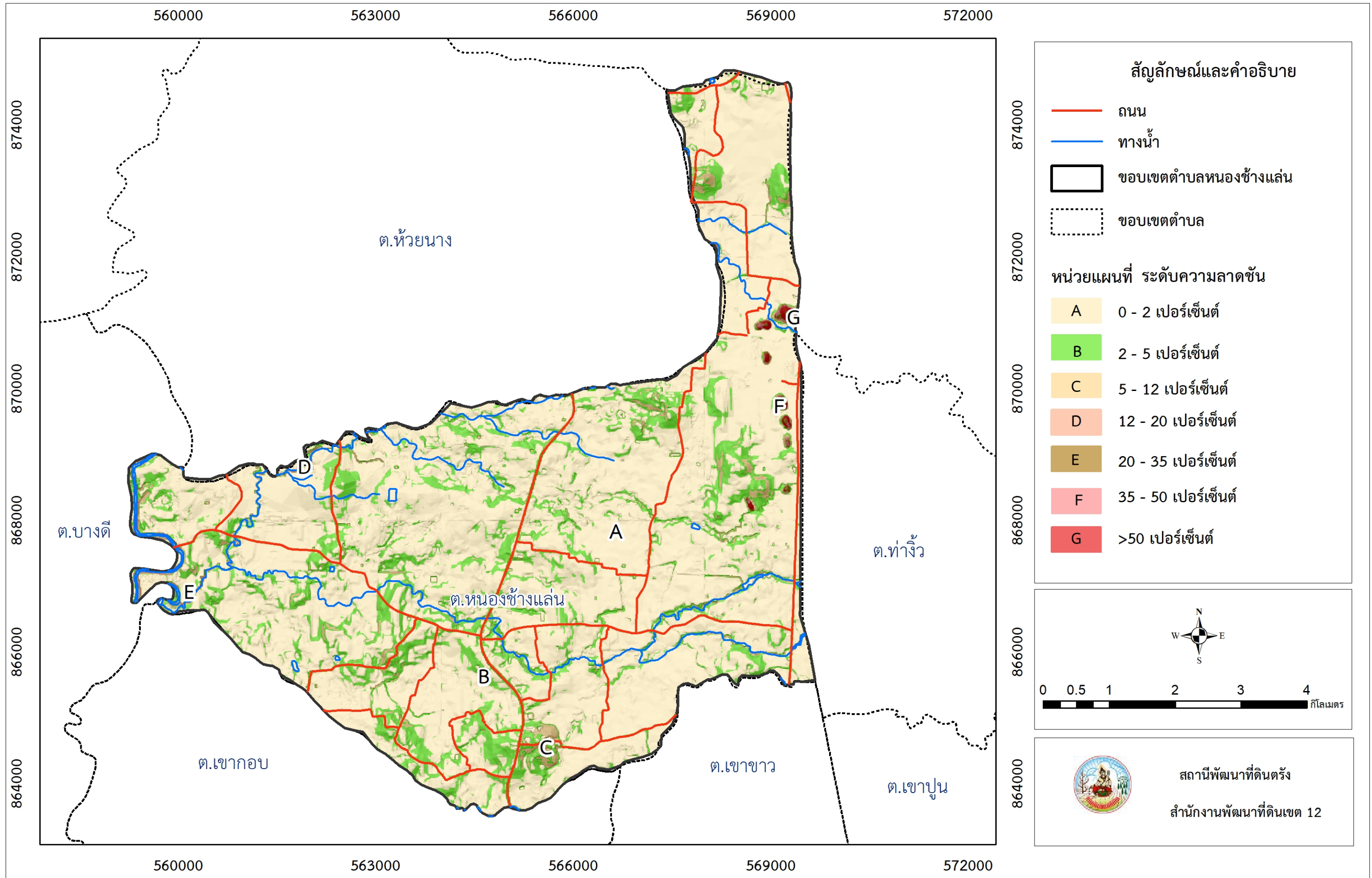
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดตรัง ปี 2533-2562

เดือน	อุณหภูมิ (C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ* (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	24.9	29.8	27.1	78.0	129.8	11.2	134.5	102.8
ก.พ.	25.0	30.5	27.5	76.0	52.9	6.2	139.2	48.4
มี.ค.	25.2	31.5	28.1	77.0	73.9	7.7	158.1	65.2
เม.ย.	25.7	32.6	28.9	77.0	84.9	8.7	151.8	73.4
พ.ค.	25.7	33.4	29.0	77.0	114.7	13.3	142.9	93.7
มิ.ย.	25.5	33.4	28.7	76.0	98.4	13.4	124.2	82.9
ก.ค.	25.2	33.3	28.5	76.0	95.2	13.3	134.9	80.7
ส.ค.	25.1	33.3	28.3	76.0	131.3	14.8	142.6	103.7
ก.ย.	24.9	32.6	28.0	78.0	121.7	15.5	129.6	98.0
ต.ค.	24.5	31.6	27.4	81.0	283.9	20.4	120.0	153.4
พ.ย.	24.6	30.0	27.0	84.0	564.1	23.0	101.1	181.4
ธ.ค.	24.6	29.5	26.9	82.0	451.5	21.0	107.3	170.2
เฉลี่ย	25.1	31.8	28.0	78.2	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,202.3	168.5	1,586.1	1,253.8

หมายเหตุ : จากการคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)

แผนที่แสดงความลาดชัน ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

2.5.2 อุณหภูมิ

อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 28.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน 33.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนตุลาคม 24 .5 องศาเซลเซียส

2.5.3 ฝน

ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,202.3 มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนตุลาคม 564.1 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในเดือนกุมภาพันธ์ 52.9 มิลลิเมตร ฤดูฝนอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม และเส้นชั้นน้ำฝนในพื้นที่มีปริมาณ 2,250 - 2,300 มิลลิเมตร/ ปี (ภาพที่ 2-4)

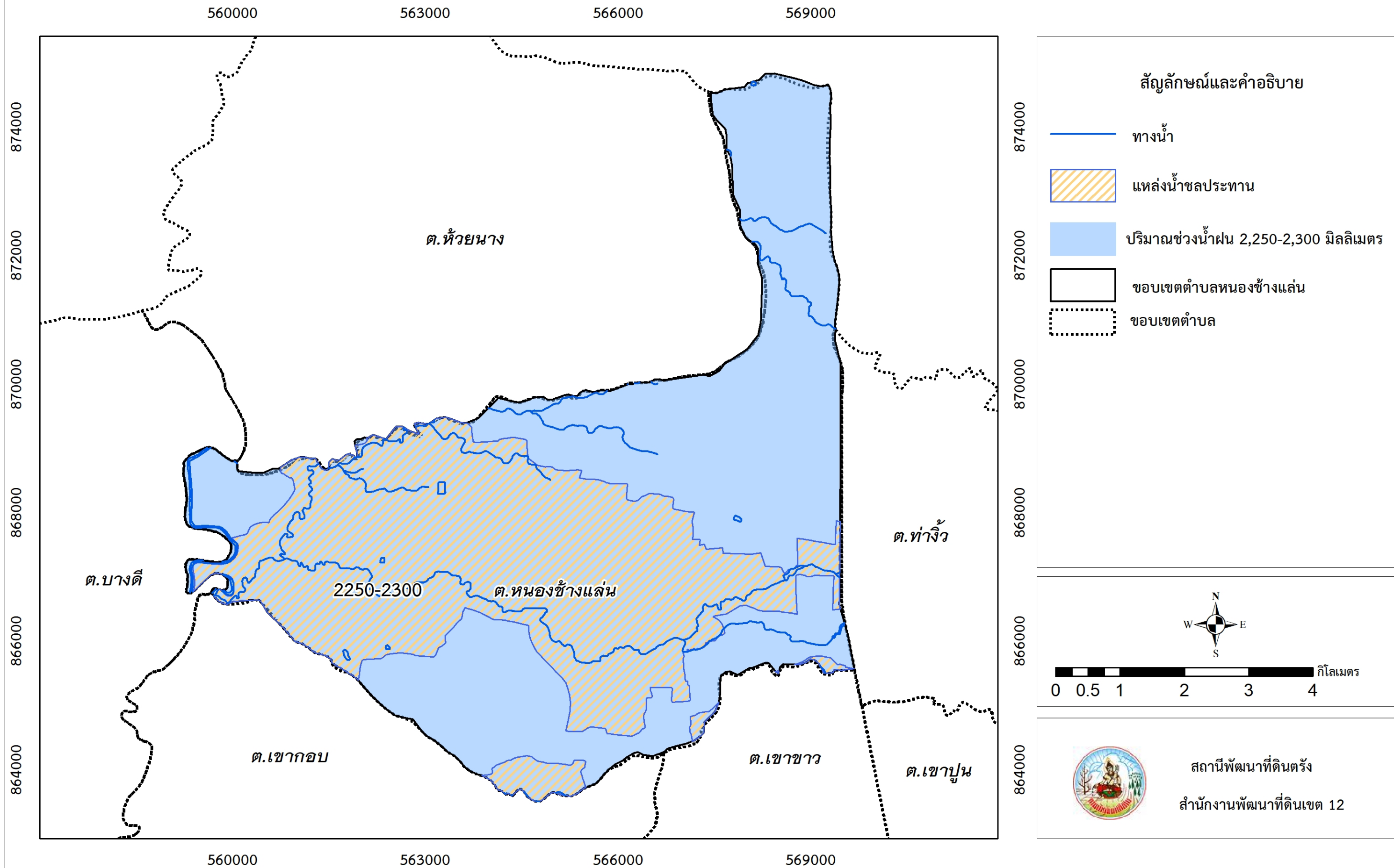
2.5.4 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

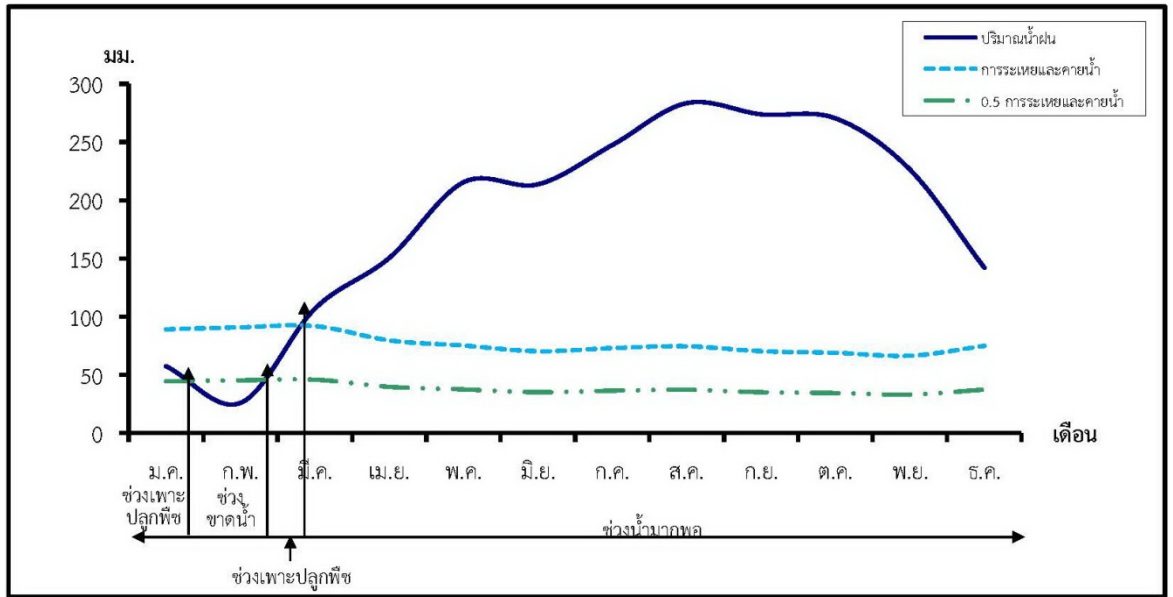
การวิเคราะห์ช่วงฤดูเพาะปลูก ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืช โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ย และค่าศักยภาพการคายระเหยน้ำของพืชรายเดือนเฉลี่ย (Evapotranspiration: ETo) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรม Cropwat for Windows Version 8 โดยพิจารณาจากระยะเวลาช่วงที่เส้นน้ำฝนอยู่เหนือเส้น 0.5 ETo เป็นหลัก เพื่อหาช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืชของตำบลหนองช้างแล่น อำเภอเมือง จังหวัดตรัง (ภาพที่ 2-5) สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเพาะปลูก จะอยู่ในเดือนมกราคม และปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนมีนาคม และหลังจากนั้นจนถึงสิ้นเดือนมกราคม เนื่องจากดินยังคงมีความชื้นหลงเหลืออยู่ พอเพียงสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผักอายุสั้น หลังจากหมดฤดูฝนประมาณหนึ่งเดือน และอาจใช้แหล่งน้ำในไร่นาช่วยเสริมการเพาะปลูกได้บ้าง แต่ทั้งนี้ควรวางแผนจัดระบบการปลูกพืชให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

2) ช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก แบ่งเป็นช่วงขาดน้ำ มีปริมาณน้ำฝนและการกระจายน้อยหรือไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชจะอยู่ในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ช่วงน้ำมากเกินไปอยู่ในช่วงกลางเดือนมีนาคมถึงสิ้นเดือนธันวาคม เป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนมากบริเวณที่ลุ่มหรือบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ อาจเกิดน้ำท่วมซึ่งส่งผลเสียหายกับผลผลิตได้

แผนที่แสดงเส้นชั้นน้ำฝน ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ภาพที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดตรัง

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

จากการศึกษาสภาพการใช้ที่ดินปี 2561 มาตรฐาน 1:4,000 โดยกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้จำแนกสภาพการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 2-2 และภาพที่ 2-5) สรุปได้ดังนี้

2.6.1 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 30,032 ไร่ หรือร้อยละ 91.23 ประกอบด้วย นาข้าว (A1) ไม้ยืนต้นผสม (A3) และไม้ผลผสม (A4) สภาพการใช้ที่ดินทางการเกษตรมีความเปลี่ยนแปลงไปตามราคาต่อหน่วยผลิตตอบแทนที่สูงขึ้น แต่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการผลิตสินค้าเกษตรที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

2.6.2 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 160 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ประกอบด้วย ป่าดิบสมบูรณ์ (F1) เกษตรกรส่วนใหญ่หลายรายยังมีแนวคิดในการเพิ่มปริมาณผลผลิตโดยการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้หวงห้ามประเภทต่างๆ เมื่อพื้นที่เท่าเดิม มีป่าไม้ลดลงก็ต้องมีพื้นที่เกษตรแบบ ผิดกฎหมาย ตัดฟันแผ้วถางป่าไม้ เผาทำลาย ทำให้พื้นที่ป่าต้นน้ำมีพื้นที่น้อยลง พื้นที่ปลูกข้าวก็มีจำกัดและมีแนวโน้มลดลงจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ที่ดินทางการเกษตร

2.6.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 711 ไร่ หรือร้อยละ 2.16 ประกอบด้วย พุ่หญ้า ไม้ละเมาะ (M1) และพื้นที่ถม (M4)

2.6.4 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 1,848 ไร่ หรือร้อยละ 5.61 ประกอบด้วย หมู่บ้าน (U2) สถานที่ราชการ (U3) สถานีคมนาคม (U4) โรงงานอุตสาหกรรม (U5) และพื้นที่อื่นๆ (U6) พื้นที่เหล่านี้บางส่วนขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจแบบไม่มีทิศทางทำให้บางครั้งพื้นที่ที่มีความเหมาะสมประเภทหนึ่ง ไม่ได้ใช้ให้เกิดความเหมาะสมตามศักยภาพ

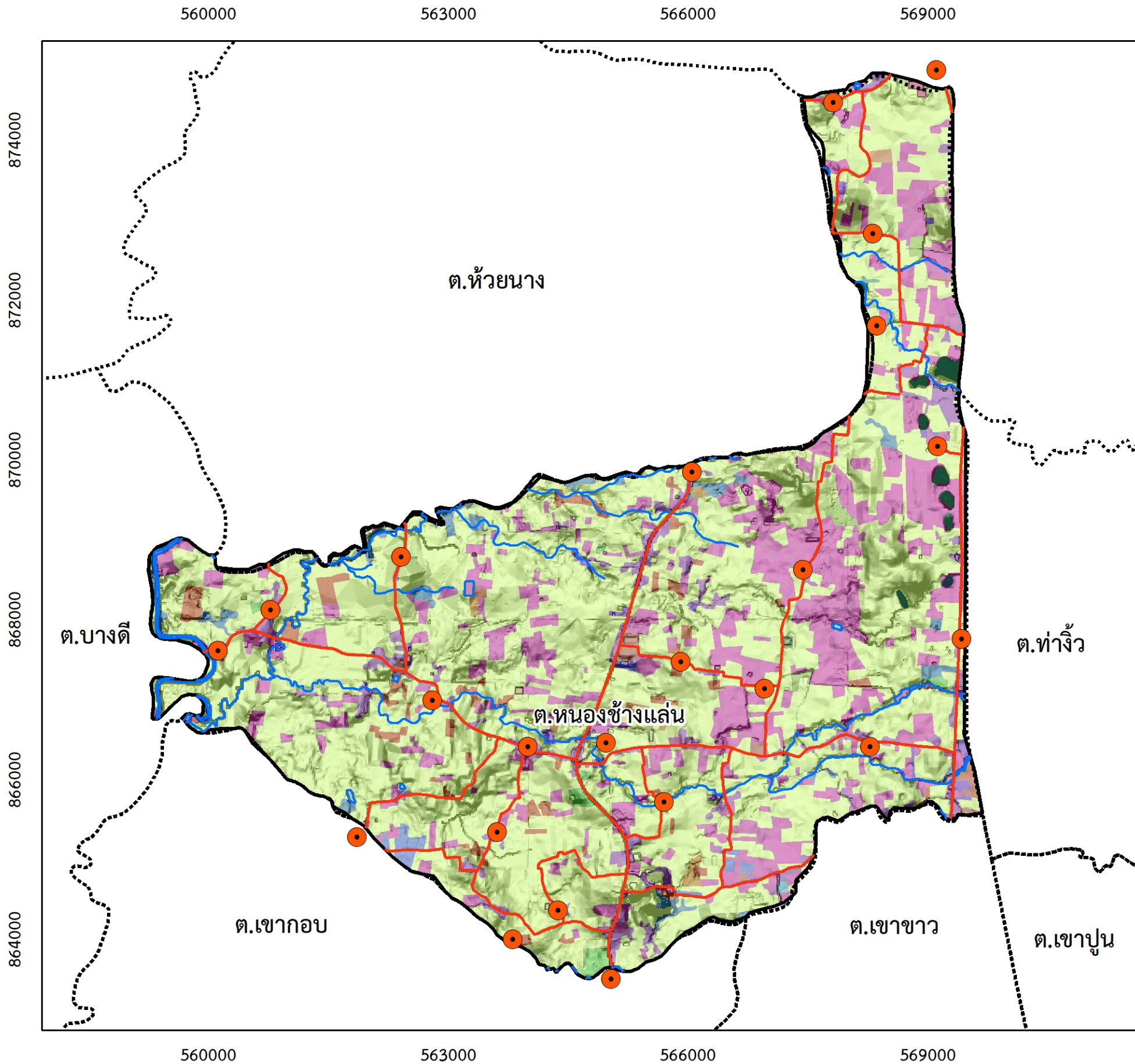
2.6.5 พื้นที่แหล่งน้ำ (W) มีเนื้อที่ 171 ไร่ หรือร้อยละ 0.52 ประกอบด้วย แหล่งน้ำตามธรรมชาติ (W1) และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
A	1. พื้นที่เกษตรกรรม	30,032	91.23
A100	นาไร่	87	0.26
A101	นาข้าว	136	0.41
A300	ไม้ยืนต้นผสม	757	2.30
A302	ยางพารา	22,673	68.81
A303	ปาล์มน้ำมัน	6,220	18.88
A308	กระถิน	11	0.03
A401	ไม้ผลผสม	140	0.42
A404	เงาะ	28	0.08
A419/ A420	มังคุด/ ลางสาด	10	0.03
F	2. พื้นที่ป่าไม้	160	0.49
F101	ป่าดิบสมบูรณ์	160	0.49
M	3. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	711	2.16
M101	ทุ่งหญ้า	178	0.54
M102	ไม้ละเมาะ	523	1.59
M405	ที่ถม	10	0.03
U	4. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,848	5.61
U201	ที่อยู่อาศัย	1,435	4.35
U301	สถานที่ราชการ	95	0.29
U405	ถนน	155	0.47
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	146	0.44
U601	สถานพักผ่อน	17	0.05
W	5. พื้นที่น้ำ	171	0.52
W101	แม่น้ำลำคลอง	82	0.25
W102	หนอง บึง	11	0.03
W201	อ่างเก็บน้ำ	54	0.16
W202	บ่อน้ำในไรนา	24	0.07
	รวม	32,952	100.00

ที่มา : กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน 2561

แผนที่การใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

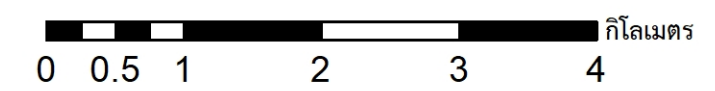
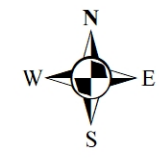

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ขอบเขตตำบล
- ขอบเขตตำบลหนองช้างแล่น

หน่วยแผนที่ ประเภทการใช้

A100	A101	A300
A302	A303	A308
A401	A404	A419/A420
F101	M101	M102
M405	U201	U301
U405	U502	U601
W101	W102	W202
W201		

สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2561 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลหนองช้างแล่น มีประชากรรวม 5,162 คน แยกเป็นชาย 2,540 คน เป็นหญิง 2,625 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 0.16 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,774 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 280 ครัวเรือน หรือ ร้อยละ 15.79 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,494 ครัวเรือน หรือร้อยละ 84.22 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ตารางที่ 2-4 และภาพที่ 2-7

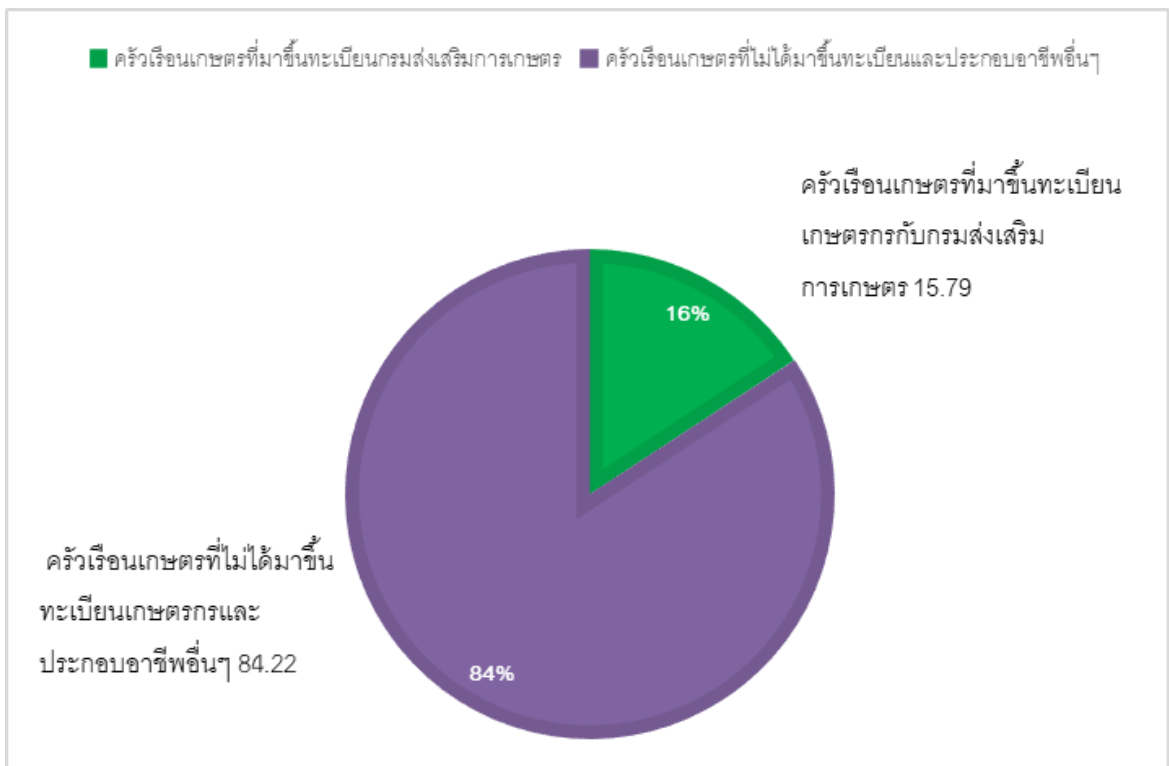
ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ปี 2561

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (รวม)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลหนองช้างแล่น	1,774	2,540	2,625	5,162
หมู่ที่ 1 บ้านยางยวน	156	174	189	363
หมู่ที่ 2 บ้านห้วยน้ำเย็น	168	222	220	442
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยโง	243	398	406	804
หมู่ที่ 4 บ้านควนเสียบ	134	153	192	345
หมู่ที่ 5 บ้านหนองสองพี่น้อง	146	182	199	381
หมู่ที่ 6 บ้านช่องเขา	175	181	173	354
หมู่ที่ 7 บ้านหัวเขา	94	160	158	318
หมู่ที่ 8 บ้านปายาง	123	216	191	407
หมู่ที่ 9 บ้านควนเสียบ	116	155	157	312
หมู่ที่ 10 บ้านต้นส้มหม่าว	137	232	287	519
หมู่ที่ 11 บ้านควนชีแรด	100	162	160	322
หมู่ที่ 12 บ้านวังหิน	182	305	293	598

ที่มา : กรมการปกครอง (2563)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ปี 2561

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ประชากรรวม (คน)		
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (หลังคาเรือน)	1,774	100.00
จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (หลังคาเรือน)	280	15.79
จำนวนครัวเรือนที่ไม่ได้ทำอาชีพการเกษตร (หลังคาเรือน)	1,494	84.22

ภาพที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกรตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

2) สภาพทั่วไป

การคมนาคมขนส่ง

- หมู่ที่ 10
และหมู่ที่ 1
4
12
12
2 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 1
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 403 ถนนสี่แยกอ้นดามัน ผ่านพื้นที่ หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 5 และ
 - ทางหลวงแผ่นดินชนบท (โยธา) ถนนวัดศรีรัตนาราม ผ่านพื้นที่ หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8
 - ทางหลวงแผ่นดินชนบท (รพช.) ถนนห้วยน้ำเย็น-ควนเลียบ ผ่านพื้นที่หมู่ที่ 3 และหมู่ที่
 - ทางหลวงแผ่นดินชนบท (รพช.) ถนนควนเลียบห้วยชี้แรด ผ่านพื้นที่หมู่ที่ 4 และ หมู่ที่
 - ทางหลวงแผ่นดินชนบท (รพช.) ถนนควนเลียบถึงวังชุมผ่านพื้นที่ หมู่ที่ 4 และ หมู่ที่
 - ทางหลวงแผ่นดินชนบท (รพช.) ถนน ก.ม.40 ถึงวัดศรีรัตนารามผ่านพื้นที่ หมู่ที่ 3 หมู่ที่

การไฟฟ้า จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ 2,559 ครัวเรือน ร้อยละ 100

การประปา มีระบบประปาใช้ภายในเขตตำบล

โทรศัพท์ โทรศัพท์สาธารณะ 5 แห่ง

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น แหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน คือ แม่น้ำตรัง คลองยางยวน ห้วยโขง และคลองมวน-แม่น้ำตรัง (ไหลผ่าน) คลองยางยวน ห้วยโขงและคลองมวน

- บ่อน้ำตื้น/ สระน้ำ 15 แห่ง
- ฝาย/ ทำนบ/ พนังกั้นน้ำ 2 แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน/ ภูเขา/ อื่นๆ 11 แห่ง
- ห้วย/ หนอง/ คลอง/ บึง ฯลฯ 13 แห่ง

4) สถาบันการศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง

- โรงเรียนวัดศรีรัตนาราม หมู่ที่ 1
- โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น หมู่ที่ 2
- โรงเรียนบ้านควนเลียบ หมู่ที่ 4
- โรงเรียนบ้านหนองสองพี่น้อง หมู่ที่ 5

โรงเรียนมัธยมศึกษาขยายโอกาส 1 แห่ง

- โรงเรียนบ้านหนองสองพี่น้อง หมู่ที่ 5

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีรัตนาราม หมู่ที่ 1
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสองพี่น้อง หมู่ที่ 5

การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) 1 แห่ง

- โรงเรียนบ้านป่ายาง หมู่ที่ 8

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ

หน่วยงานด้านสาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน 2 แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ 100 %

อาชญากรรม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ป้อมตำรวจ 2 แห่ง

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ถ้าเขาหัวแรดเป็นสำนักสงฆ์ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาในพื้นที่ตำบลหนองช้างแล่น สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทยในมิติศาสนา ให้เกิดเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงธรรมะ และความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย และยังเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ประชาชนตำบลหนองช้างแล่นและผู้สนใจในทัศนียภาพ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

7) หมอдинอาสา ในตำบลหนองช้างแล่น มีจำนวน 7 ราย (กรมพัฒนาที่ดิน, 2563) คือ

- 7.1 น.ส.เสาวลักษณ์ หมิ่นละม้าย หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน
- 7.2 นายวิชัย รัศมี หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน
- 7.3 ว่าที่ ร.ท.ศุภกุล ปิยภาณีกุล หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน
- 7.4 นายอนุวัฒน์ ไกรแก้ว หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน
- 7.5 นายวิชาญ ยอดยิ่ง หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน
- 7.6 นายชินวัฒน์ พันเทีย หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน
- 7.7 นายพงษ์สิทธิ์ ชูเมือง หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน

8) การถือครองที่ดิน ปี 2563

ประชากรตำบลหนองช้างแล่น จำนวน 5,162 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 0.16 ไร่

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ปี 2563

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
ห้วย หนอง คลอง บึง	13
สถาบันการศึกษา	
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	5
โรงเรียนขยายโอกาส	1
การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.)	1
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	2
สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	1
วัด (มหานิกาย)	4
คริสตจักรโมตรีจิต/สุข	1
สถานีตำรวจ	1
โรงเรียน	2
กลุ่มอาชีพ	12
โรงงานอุตสาหกรรม	2
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
ถ้ำเขาหัวแรด	1

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างแล่น (2562)

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

9.1) การประกอบอาชีพ

มีพื้นที่ปลูกยางพาราประมาณ 20,167 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 82.38 ของพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกยางพารา เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสมกับการปลูกยางพารา และมีการปลูกปาล์ม น้ำมัน โดยมีการปลูกพืชเสริม เช่น โกโก้ ไม้ และกาแฟ

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม โครงสร้างการผลิตการเกษตรของเกษตรกรในตำบลหนองช้างแล่น มีการผลิตพืชดังนี้

ยางพารา มีพื้นที่ปลูกยางประมาณ 20,167 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 82.38 ของพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกยางพารา เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสมกับการปลูกยางพารา

การทำนา พื้นที่นาทั้งหมดประมาณ 930 ไร่ (นาร้าง และนาที่กำลังทำอยู่) คิดเป็นร้อยละ 2.53 ของพื้นที่ นาที่ทำในปัจจุบัน 54 ไร่ การเกษตรทั้งหมดอาศัยน้ำฝน ทำนาปีละ 1 ครั้ง เฉพาะนาปีพันธุ์ข้าวที่ปลูกเป็นพันธุ์พื้นเมือง เช่น เล็บนก สังข์หยด มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิต ทั้งการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและการใช้ปุ๋ยเคมี

การปลูกสัตว์ มีการเลี้ยงโคพื้นเมือง ส่วนโคลูกผสมมี น้อยราย เป็นการเลี้ยงแบบธรรมชาติ ไม่มีการทำวัคซีนบางส่วน การให้อาหารชั้นบ้าง ส่วนใหญ่ให้กินหญ้าตาม หัวไร่ปลายนา การเลี้ยงสัตว์ปีก เช่น ไก่พื้นเมือง เป็ด เป็ดเทศ เลี้ยงไว้บริโภคในครัวเรือน ปฏิบัติ เหมือนกับการเลี้ยงโค ส่วนการเลี้ยงสุกร เลี้ยงพันธุ์ลูกผสม ให้กินอาหารสำเร็จรูปเป็นส่วนใหญ่ มีการเลี้ยง สุกรพื้นเมืองน้อยราย

9.1.2) ด้านอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มทำปลาตุกร้า กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น กล้วยฉาบ

9.2) ด้านแรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากคนภายในตำบลเพราะ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นเป็นรับจ้างทั่วไป รับราชการ รับเหมาก่อสร้าง และงานอื่นๆ

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

ข้อจำกัดเรื่องของแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร เนื่องจากต้องอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว จึงไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร หากมีการปรับปรุงพื้นที่เป็นร่องสวน ขุดสระเพิ่มเติม ก็จะสามารถรองรับน้ำฝน ไว้ใช้ประโยชน์ได้

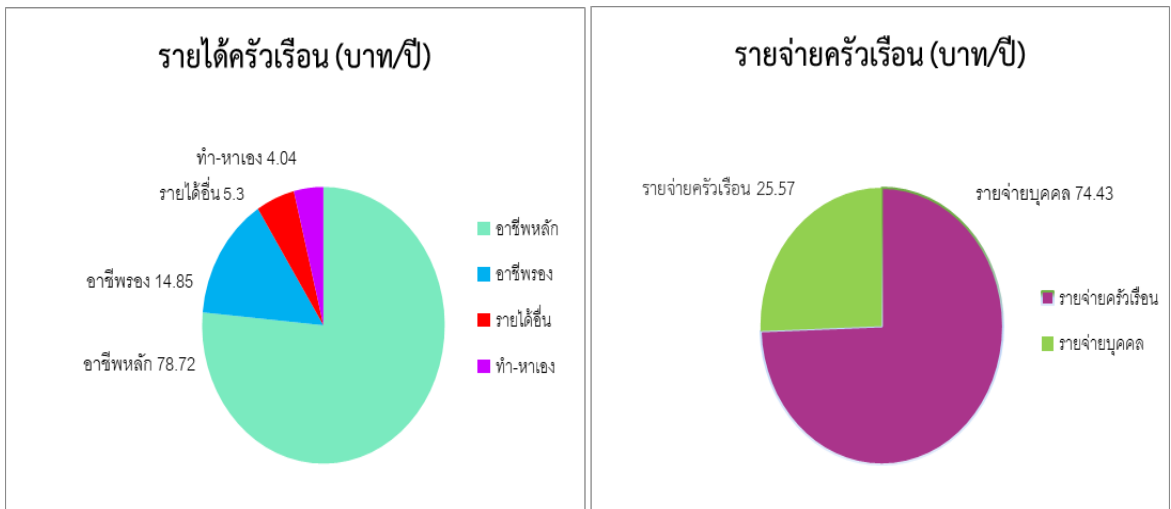
9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2561 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 194,466.01 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 66,792.39 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 147,799.20 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 50,763.94 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 46,666.81 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 16,028.45 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และภาพที่ 2-8 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2561)

ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ปี 2563

พื้นที่	แหล่งรายได้ครัวเรือน (บาท/ ปี)				รายได้ครัวเรือน บาท/ ปี	รายจ่ายครัวเรือน บาท/ ปี
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	หา-ทำเอง		
หมู่ที่ 1 บ้านยางยวน	117,794.87	11,098.08	5,863.46	1,750.00	136,506.41	101,729.49
หมู่ที่ 2 บ้านห้วยน้ำเย็น	126,426.79	31,543.45	6,625.60	16,791.07	181,386.90	125,172.02
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยไข่ง	175,636.21	23,590.33	8,509.88	3,224.28	210,960.70	170,087.41
หมู่ที่ 4 บ้านควนเลียบ	163,187.31	11,990.30	10,245.90	604.48	186,027.99	160,205.22
หมู่ที่ 5 บ้านหนองสองพี่น้อง	159,317.12	30,765.07	3,734.93	3,895.21	197,712.33	135,226.03
หมู่ที่ 6 บ้านช่องเขา	84,047.14	24,977.14	16,325.71	14,612.57	139,962.57	100,629.71
หมู่ที่ 7 บ้านหัวเขา	144,148.94	63,303.19	25,404.26	20,478.72	253,335.11	161,223.40
หมู่ที่ 8 บ้านป่ายาง	131,426.83	43,013.01	10,302.44	8,293.50	193,035.77	155,342.28
หมู่ที่ 9 บ้านควนเลียบ	162,629.31	19,109.48	7,024.14	3,780.17	192,543.10	152,605.17
หมู่ที่ 10 บ้านต้นส้มหม่าว	169,470.80	56,068.61	25,820.44	13,922.63	265,282.48	233,443.80
หมู่ที่ 11 บ้านควนซีแรด	210,097.00	28,884.00	6,251.00	1,678.50	246,910.50	168,065.35
หมู่ที่ 12 บ้านวังหิน	145,974.18	21,640.11	4,647.25	7,614.29	179,875.82	134,024.73
เฉลี่ยรวมทุกพื้นที่	147,410.34	28,860.51	10,343.43	7,851.72	194,466.01	147,799.20

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2563)

ภาพที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.3.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ได้แก่ ป่าพรุชู้กล้า และป่าห้วยนาง ที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และภาพที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

หน่วยแผนที่	ราชกิจจานุเบกษา	ไร่	ร้อยละ
ป่าสงวนแห่งชาติ			5.23
ป่าพรุชู้กล้า	เล่ม 141 ตอนที่ 92 ลงวันที่ 8 มิย. 2489	353	1.07
ป่าห้วยนาง	เล่ม 85 ตอนที่ 17 ลงวันที่ 20 กพ. 2512	1,371	4.16

3.2.2 ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535) ดังรายละเอียด ภาพที่ 3-2

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 262 ไร่

2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) ดังรายละเอียดในภาพที่

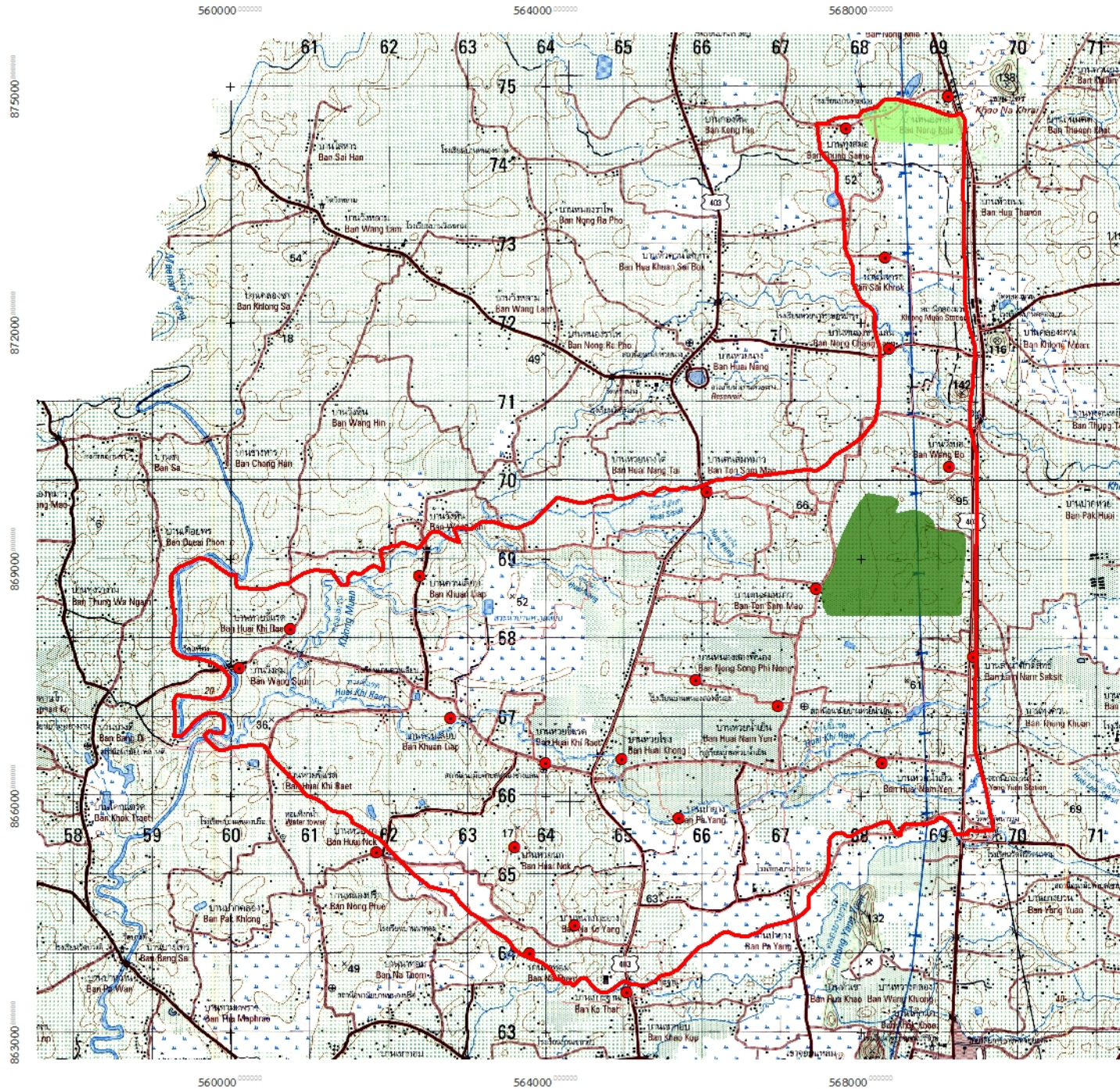
3-3

- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 123 ไร่

- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 3,2676 ไร่

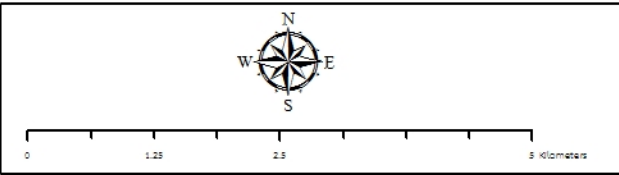
ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

แผนที่ป่าไม้ตามกฎหมายตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

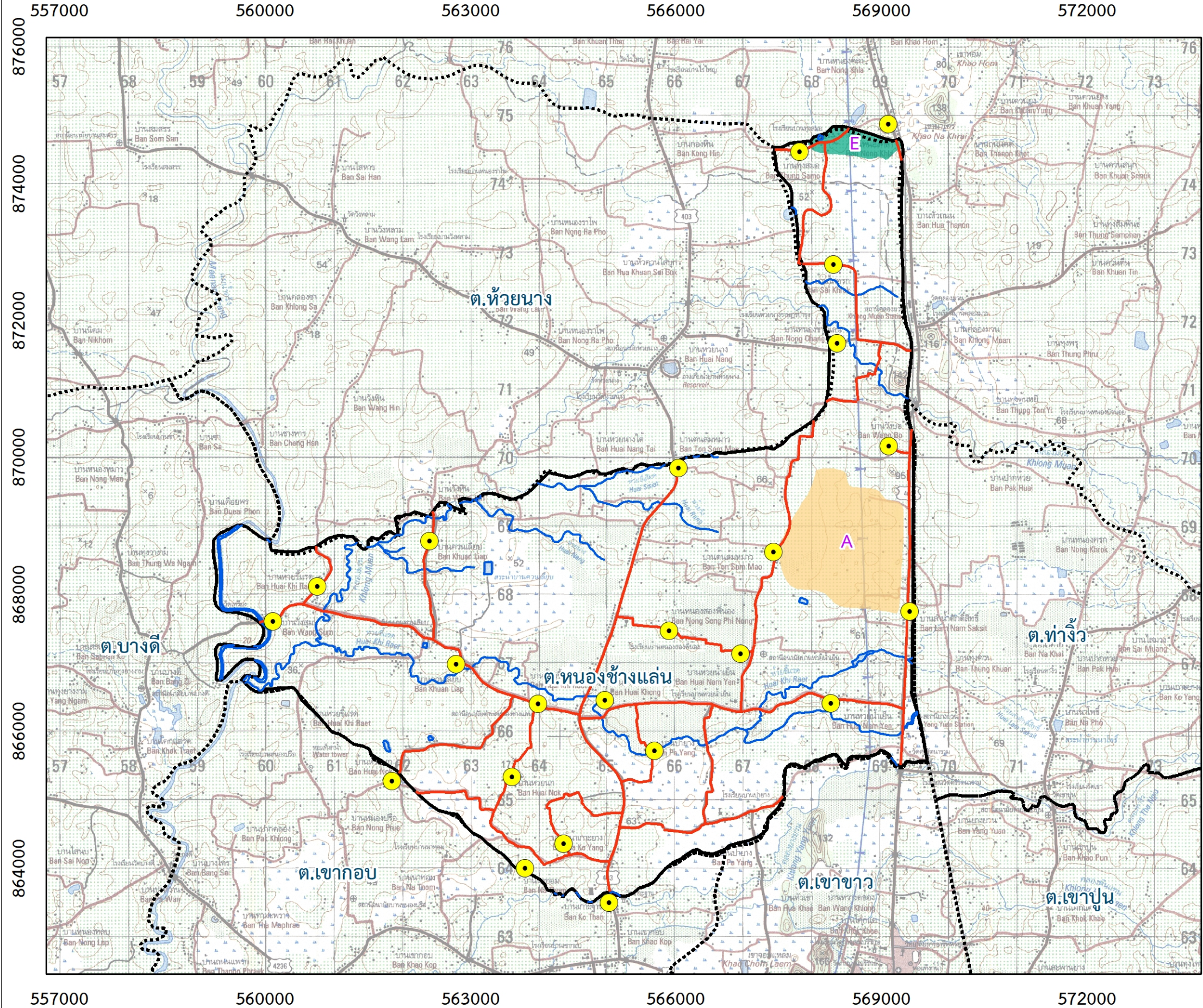
สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลหนองช้างแล่น
- ป่าห้วยนาง
- ป่ารุซึกลา

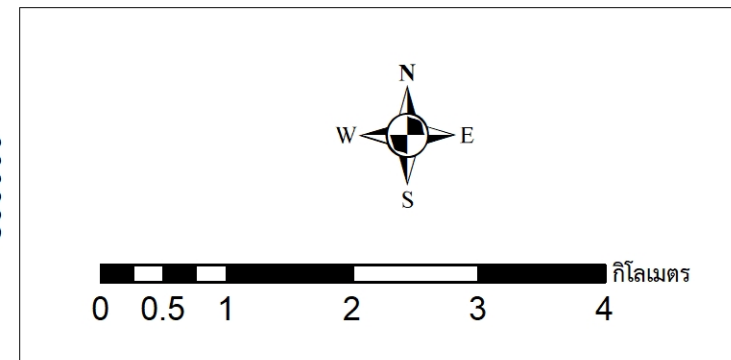

สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

แผนที่การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรฯ ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

- สัญลักษณ์และคำอธิบาย**
- บ้านและสถานที่
 - ถนน
 - ทางน้ำ
 - ขอบเขตตำบลหนองช้างแล่น
 - ขอบเขตตำบล
 - เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร
 - ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ

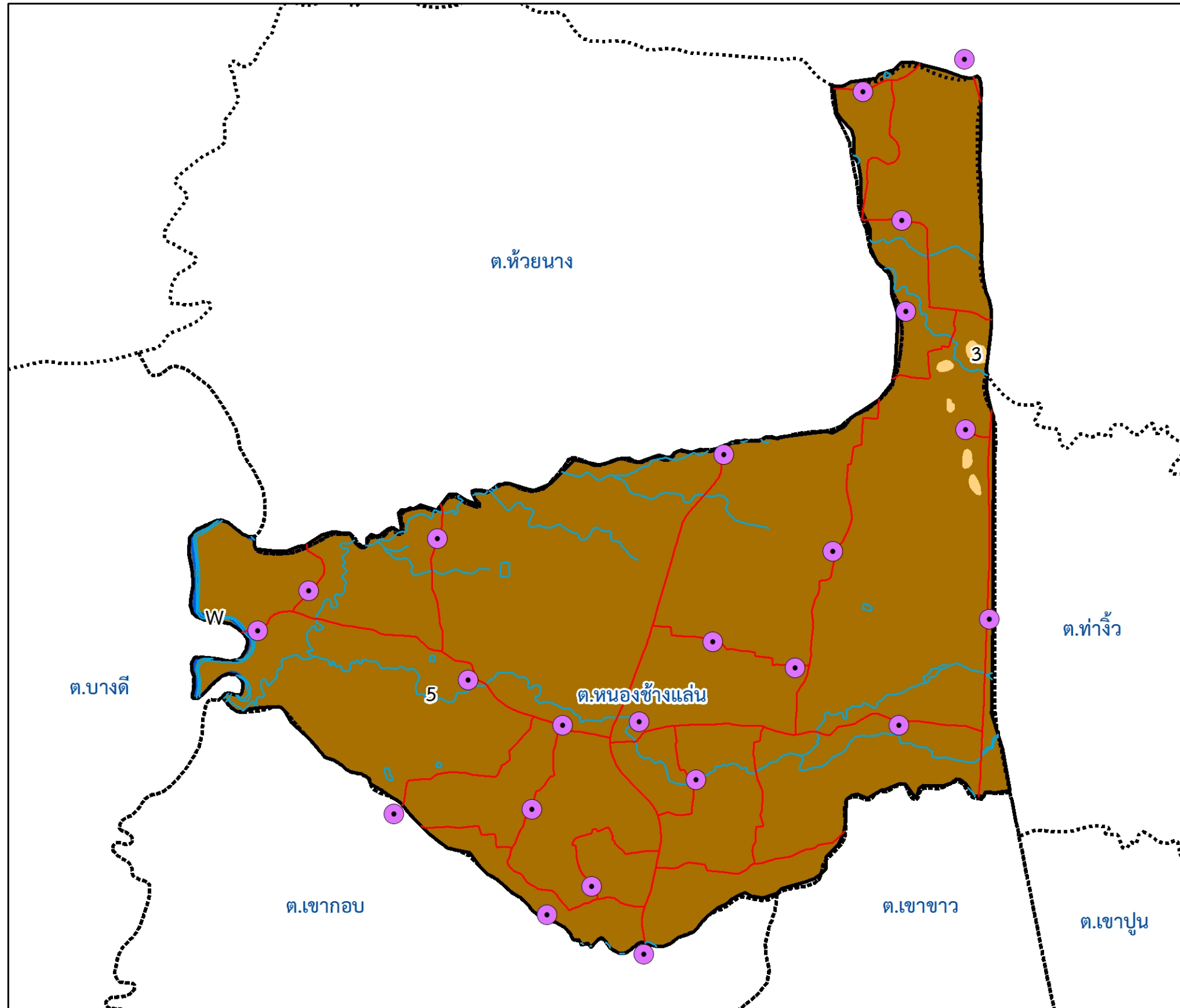

สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

แผนที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

557000 560000 563000 566000 569000

874000
872000
870000
868000
866000
864000

557000 560000 563000 566000 569000

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ขอบเขตตำบลหนองช้างแล่น
- ขอบเขตตำบล
- 3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 3
- 5 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 5
- แหล่งน้ำ

874000
872000
870000
868000
866000
864000

0 0.5 1 2 3 4 กิโลเมตร

สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ คลองท่าจิ้ว คลองมวน คลองยางยวน ห้วยสี่เสียดห้วยศักดิ์สิทธิ์ ห้วยลำรัง ห้วยนาง และห้วยขี้แรด

2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ สระเก็บน้ำบ้านควนเลียบ และแหล่งน้ำขนาดต่างๆ จำนวน 11 บ่อ

3.2.2) บ่อบาดาล ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 16 บ่อ ดังตารางที่ 3-2 และภาพที่ 3-4

ตารางที่ 3-2 ที่ตั้งบ่อบาดาลตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

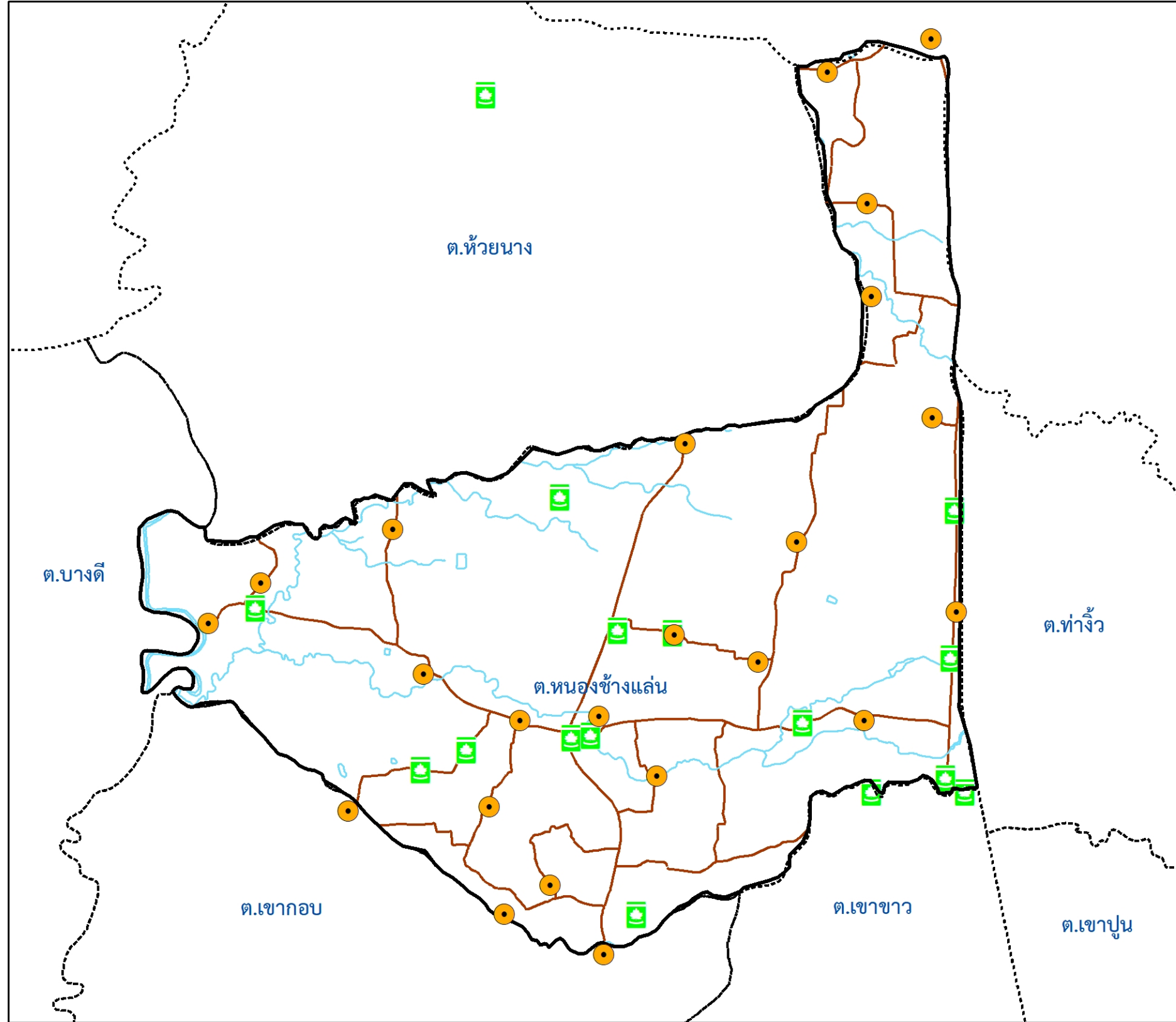
ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Lat	Long				
1	7.83437417	99.57442063	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	45	16.5
2	7.86118657	99.62949996	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	34.5	1.8
3	7.84461668	99.62902149	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	26	1.5
4	7.82954516	99.63062243	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	48	2
5	7.83111325	99.62842072	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	60	2
6	7.86279759	99.58501832	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	91.5	3
7	7.86274333	99.58500917	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	45	3
8	7.83219227	99.56923846	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	66	4.43
9	7.8503526	99.55065897	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	45	7.5
10	7.83741424	99.6123302	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	24	1.5
11	7.81584125	99.59356923	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	51	12
12	7.83570565	99.58622309	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	30	1.2
13	7.83601915	99.58843671	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	72	5.9
14	7.84781881	99.5914829	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	150	3.94
15	7.84752968	99.59765961	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	30	3
16	7.82955179	99.62004656	อุบ้โภค-บรีโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	75	3.8

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2558)

แผนที่แสดงที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

558000 560000 562000 564000 566000 568000 570000 572000

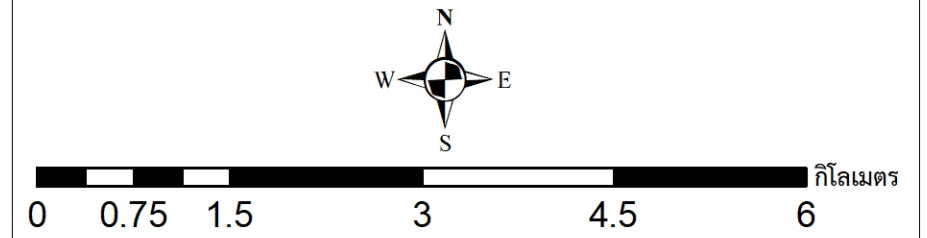
874000
872000
870000
868000
866000
864000

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ▭ ขอบเขตตำบลหนองช้างแล่น
- ▭ ขอบเขตตำบล
- ☑ บ่อบาดาล

874000
872000
870000
868000
866000
864000

สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

558000 560000 562000 564000 566000 568000 570000 572000

3.2.3) คุณภาพน้ำใต้ดิน พิจารณาจากอัตราการให้น้ำ (yield) และปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า (Tds) เพื่อหาเนื้อที่ที่ควรส่งเสริมให้มีการจัดการน้ำและการพัฒนาใต้ดินให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ได้ดำเนินการสำรวจและตรวจพบว่ามีพื้นที่ที่มีอัตราการให้น้ำในช่วง <2 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง มีเนื้อที่มากที่สุด จำนวน 22,111 ไร่ หรือร้อยละ 67.10 ของเนื้อที่ตำบล และพบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า <300 มิลลิกรัมต่อลิตร เนื้อที่ 17,939 ไร่ หรือร้อยละ 54.44 ของเนื้อที่ตำบล ซึ่งสามารถนำน้ำมาใช้เพื่อการเกษตรมากกว่าการใช้เพื่ออุปโภค หากนำมาบริโภคต้องผ่านการตรวจสอบอย่างละเอียดตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551) รายละเอียดดังตารางที่ 3-3 และภาพที่ 3-5

ตารางที่ 3-3 คุณภาพและอัตราการให้น้ำของหินอุ้มน้ำตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

อัตราการให้น้ำ (ลบ.ม./ชม.)	ปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำ (Tds)	ไร่	ร้อยละ
Yield <2, Tds <300	<300	17,939	54.44
Yield <2, Tds 300-500	300-500	4,172	12.66
Yield 2-5, Tds <300	<300	682	2.07
Yield 2-5, Tds 300-500	300-500	3,673	11.15
Yield 5-10, Tds 300-500	300-500	14	0.04
Yield >10, Tds <300	<300	2,980	9.04
Yield >10, Tds 300-500	300-500	2,924	8.87
Yield >10, Tds 500-1,500	500-1,500	567	1.72
รวม		32,952	100.00

หมายเหตุ : Yield คือ อัตราการให้น้ำ มีหน่วยเป็นลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

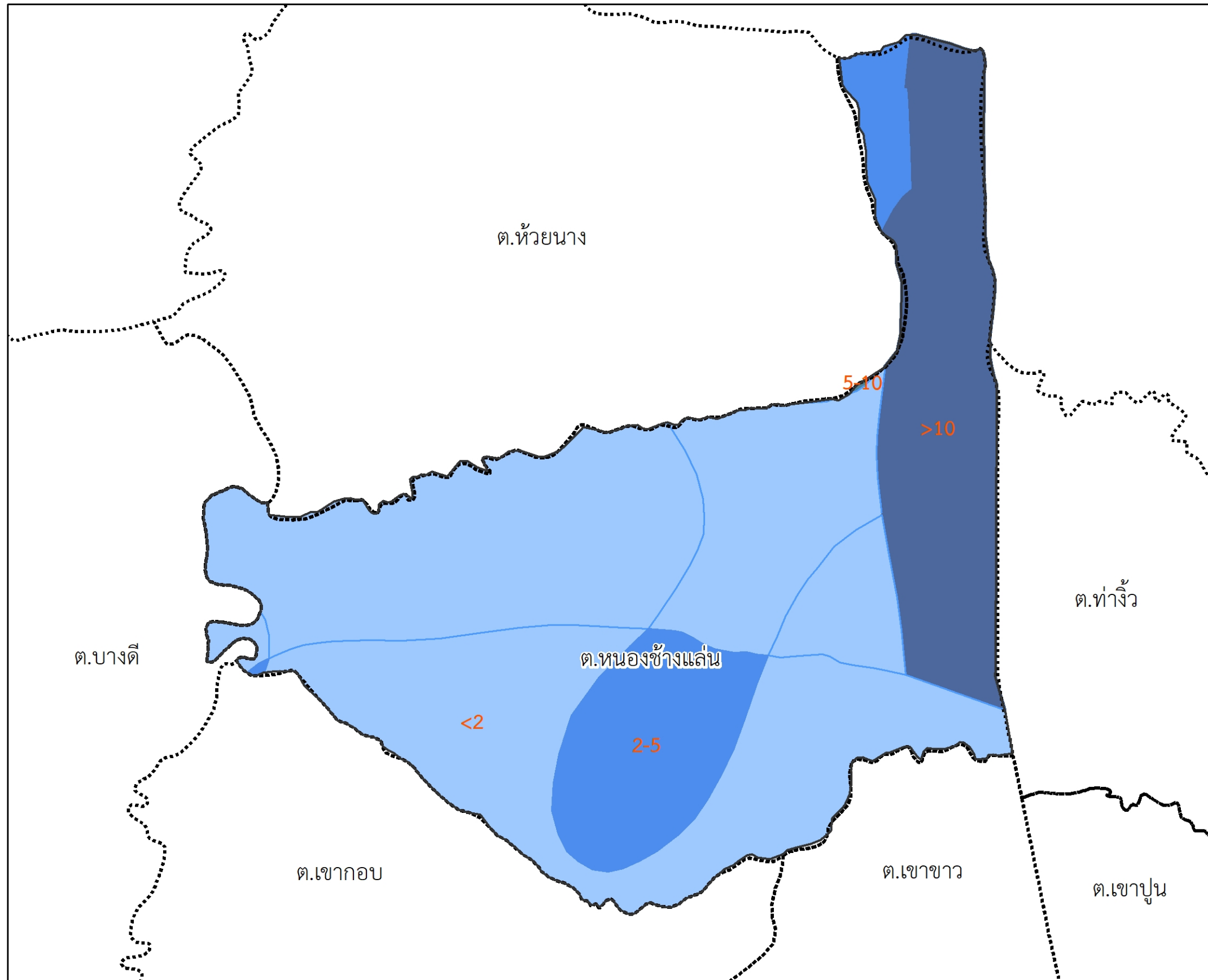
: Tds (Total dissolved solid) คือ ปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า มีหน่วยเป็นมิลลิกรัมต่อลิตร

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2558)

แผนที่อุทกธรณีวิทยาตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

557000 560000 563000 566000 569000 572000

874000
872000
870000
868000
866000
864000

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- ขอบเขตตำบลหนองช้างแล่น
- ขอบเขตตำบล
- อัตราการให้น้ำ <2 ลบ.ม.
- อัตราการให้น้ำ 2-5 ลบ.ม.
- อัตราการให้น้ำ 5-10 ลบ.ม.
- อัตราการให้น้ำ >10 ลบ.ม.

874000
872000
870000
868000
866000
864000

557000 560000 563000 566000 569000 572000

0 0.45 0.9 1.8 2.7 3.6 กิโลเมตร

สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง รายละเอียดดังตารางที่ 3-4 ตารางที่ 3-5 ภาพที่ 3-6 และภาพที่ 3-7 ประกอบด้วย

- 1) ตะกอนน้ำทับถม AC-wd, col สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIA ตะกอนน้ำทับถมที่มีการระบายน้ำดี และตะกอนเนื้อหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 107 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของพื้นที่ตำบล
- 2) ดินคล้ายชุดดินสายบุรีที่พบศิลาแลงอ่อน และเป็นดินละเอียด สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Bu-pic,f-sicIA ดินคล้ายชุดดินสายบุรีที่พบศิลาแลงอ่อน และเป็นดินละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 มีเนื้อที่ 3,660 ไร่ หรือร้อยละ 11.23 ของพื้นที่ตำบล
- 3) ชุดดินกันตัง สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Kat-clA ชุดดินกันตัง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 1,314 ไร่ หรือร้อยละ 4.03 ของพื้นที่ตำบล
- 4) ชุดดินคลองเต็ง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Klt-glC ชุดดินคลองเต็ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5 มีเนื้อที่ 139 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของพื้นที่ตำบล
- 5) ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่มีจุดประสีเทา และพบศิลาแลงอ่อน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Knk-gm,pic-sIA ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่มีจุดประสีเทา และพบศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 1,690 ไร่ หรือร้อยละ 5.19 ของพื้นที่ตำบล
- 6) ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และพบศิลาแลงอ่อน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Knk-mw,pic-sIA ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และพบศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 4,414 ไร่ หรือร้อยละ 13.54 ของพื้นที่ตำบล
- 7) ชุดดินลำภูรา สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Ll-clA ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 526 ไร่ หรือร้อยละ 1.61 ของพื้นที่ตำบล
- 8) ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และพบศิลาแลงอ่อน สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน LL-mw,pic-clA ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และพบศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 628 ไร่ หรือร้อยละ 1.93 ของพื้นที่ตำบล

9) ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน LL-mw-clA ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 407 ไร่ หรือร้อยละ 1.25 ของพื้นที่ตำบล

10) ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบศิลาแลงอ่อน สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน LL-pic-clA ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 1,455 ไร่ หรือร้อยละ 4.46 ของพื้นที่ตำบล

11) ชุดดินหนองคล้า สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Nok-gclA มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 335 ไร่ หรือร้อยละ 1.03 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Nok-gclB มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5 มีเนื้อที่ 972 ไร่ หรือร้อยละ 2.98 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Nok-gclC มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 มีเนื้อที่ 114 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของพื้นที่ตำบล

12) ชุดดินนาท่าม สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Ntm-lA มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 2,228 ไร่ หรือร้อยละ 6.84 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ntm-lB มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 2-5 มีเนื้อที่ 5,086 ไร่ หรือร้อยละ 15.61 ของพื้นที่ตำบล

13) ดินคล้ายชุดดินนาทอนที่เป็นดินลึก สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Ntn-d-clB มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 177 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของพื้นที่ตำบล

14) ชุดดินปากคม สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Pkm-clA มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 4,987 ไร่ หรือร้อยละ 15.13 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Pkm-lA มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 217 ไร่ หรือร้อยละ 0.67 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Pkm-lB มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 2-5 มีเนื้อที่ 485 ไร่ หรือร้อยละ 1.49 ของพื้นที่ตำบล

- 15) ชุดดินรือเสาะ สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Ro-silA มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 601 ไร่ หรือร้อยละ 1.80 ของพื้นที่ตำบล
- 16) ดินคล้ายชุดดินท่าชะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-slB มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 121 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของพื้นที่ตำบล
- 17) ชุดดินตราง สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Tng-clA มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 434 ไร่ หรือร้อยละ 1.33 ของพื้นที่ตำบล
- 18) ชุดดินทุ่งค่าย สภาพพื้นที่เป็นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Tuk-gclA มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 0-2 มีเนื้อที่ 1,253 ไร่ หรือร้อยละ 3.84 ของพื้นที่ตำบล
- 19) ชุดดินย่านตาขาว สภาพพื้นที่เป็นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี ประกอบด้วย
- หน่วยแผนที่ดิน Yk-lB มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 2-5 มีเนื้อที่ 1,529 ไร่ หรือร้อยละ 4.69 ของพื้นที่ตำบล
- 20) พื้นที่เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous areas) ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ
- หน่วยแผนที่ดิน SC: พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 9,622 ไร่ หรือร้อยละ 17.20 ของพื้นที่ตำบล
- หน่วยแผนที่ดิน W: พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 2,071 ไร่ หรือร้อยละ 3.70 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-4 หน่วยแผนที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

หน่วยแผนที่	คำอธิบาย	ไร่	ร้อยละ
AC-wd,col-sIA	ตะกอนน้ำทับถมที่มีการระบายน้ำดี และตะกอนเนื้อหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2	107	0.33
Bu-pic,f-sicIA	ดินคล้ายชุดดินสายบุรีที่พบศิลาแลงอ่อน และเป็นดินละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12	3,660	11.23
Kat-clA	ชุดดินกันตัง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	1,314	4.03
Klt-gclC	ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5	139	0.43
Knk-gm,pic-sIA	ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่มีจุดประสีเทา และพบศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2	1,690	5.19
Knk-mw,pic-sIA	ดินคล้ายชุดดินคลองนกระทุงที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และพบศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2	4,414	13.54
Ll-clA	ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	526	1.61
Ll-mw,pic-clA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และพบศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	628	1.93
Ll-mw-clA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	407	1.25
Ll-pic-clA	ดินคล้ายชุดดินลำภูราที่พบศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	1,455	4.46
Nok-gclA	ชุดดินหนองคล้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 0-2	335	1.03
Nok-gclB	ชุดดินหนองคล้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5	972	2.98
Nok-gclC	ชุดดินหนองคล้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12	114	0.35
Ntm-lA	ชุดดินนาท่าม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2	2,228	6.84
Ntm-lB	ชุดดินนาท่าม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 2-5	5,086	15.61
Ntn-d-clB	ดินคล้ายชุดดินนาทอนที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2	177	0.54
Pkm-clA	ชุดดินปากคม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	4,987	15.13
Pkm-lA	ชุดดินปากคม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2	217	0.67
Pkm-lB	ชุดดินปากคม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 2-5	485	1.49
Ro-silA	ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่ง ความลาดชัน 0-2	601	1.84
Te-mw-slB	ดินคล้ายชุดดินท่าแซะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2	121	0.37
Tng-clA	ชุดดินตรัง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2	434	1.33
Tuk-gclA	ชุดดินทุ่งค่าย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 0-2	1,253	3.84
Yk-lB	ชุดดินย่านตาขาว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 2-5	1,529	4.69
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	9,622	17.20
W	แหล่งน้ำ	2,071	3.70
รวม		55,935	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)

ตารางที่ 3-5 สมบัติดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

หน่วยแผนที่	Text	Drainage	CEC	OM	P ₂ O ₅	K ₂ O	pH	Depth	Slope	ไร่	ร้อยละ
AC-wd,col-slA	sl	wd	<10	1.30	2.27	39.46	5.0-6.5	>150	2-5	107	0.33
Bu-pic,f-siclA	sicl	spd	<10	1.37	1.82	41.86	4.5-6.0	>150	0-2	3,660	11.23
Kat-clA	cl	spd	<10	1.45	1.91	26.92	4.5-5.5	0-50	0-2	1,314	4.03
Klt-gclC	gcl	wd	<10	1.53	3.33	42.49	4.5-5.0	0-50	5-12	139	0.43
Knk-gm,pic-slA	sl	mw-spd	<10	1.45	2.54	26.45	5.0-5.5	>150	0-2	1,690	5.19
Knk-mw,pic-slA	sl	mw	<10	1.27	3.74	31.33	5.0-5.5	>150	0-2	4,414	13.54
Ll-clA	cl	wd	10-20	1.18	1.66	28.98	5.0-6.5	>150	0-2	526	1.61
Ll-mw,pic-clA	cl	mw	10-20	1.43	3.56	30.42	5.0-6.5	>150	0-2	628	1.93
Ll-mw-clA	cl	mw	10-20	1.45	2.49	31.58	5.0-6.5	>150	0-2	407	1.25
Ll-pic-clA	cl	wd	10-20	1.18	2.33	31.60	5.0-6.5	>150	0-2	1,455	4.46
Nok-gclA	gcl	wd	<10	1.34	2.58	25.81	5.0-6.0	0-50	0-2	335	1.03
Nok-gclB	gcl	wd	<10	1.35	2.32	25.16	5.0-6.0	0-50	2-5	972	2.98
Nok-gclC	gcl	wd	<10	1.42	3.58	37.78	5.0-6.0	0-50	5-12	114	0.35
Ntm-lA	l	mw-wd	<10	1.56	2.09	35.15	5.0-5.5	>150	0-2	2,228	6.84
Ntm-lB	l	mw-wd	<10	1.57	2.32	26.77	5.0-5.5	>150	2-5	5,086	15.61
Ntn-d-clB	cl	wd	<10	1.35	2.07	36.80	5.0-5.5	100-150	2-5	177	0.54
Pkm-clA	cl	mw-spd	<10	1.26	2.35	23.88	5.0-5.5	>150	0-2	4,987	15.13
Pkm-lA	l	mw-spd	<10	1.19	2.50	40.69	5.0-5.5	>150	0-2	217	0.67
Pkm-lB	l	mw-spd	<10	1.35	2.19	33.16	5.0-5.5	>150	2-5	485	1.49
Ro-silA	sil	wd	<10	1.28	2.19	35.82	4.5-6.0	>150	0-2	601	1.84
Te-mw-slB	sl	mw	<10	1.42	2.10	36.55	5.0-5.5	>150	2-5	121	0.37
Tng-clA	cl	wd	<10	1.27	2.05	31.80	5.0-5.5	50-100	0-2	434	1.33
Tuk-gclA	gcl	pd	<10	1.67	3.73	47.17	6.0-7.0	0-50	0-2	1,253	3.84
Yk-lB	l	spd	<10	1.46	1.91	34.60	4.5-5.5	0-50	5-12	1,529	4.69
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	0.03
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63	0.19
รวม										32,952	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: ดัดแปลงจากกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2562)

คำอธิบายสมบัติดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

Text_{top} เนื้อดินบน

- sl ดินร่วนปนทราย (sandy loam)
- sil ดินร่วนปนทรายแป้ง (silt loam)
- sicl ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง (silty clay loam)
- cl ดินร่วนเหนียว (clay loam)
- gsl ดินร่วนปนทรายปนเศษหิน (gravelly sandy loam)
- gcl ดินร่วนเหนียวปนเศษหิน (gravelly clay loam)

Drainage การระบาย (ชั้นการระบายน้ำ)

swp	ระบายน้ำค่อนข้างเลว (somewhat poorly drained)
mw	ระบายน้ำดีปานกลาง (moderately well drained)
wd	ระบายน้ำดี (well drained)

BS_{top} ความอิ่มตัวเบสหรืออัตราร้อยละความอิ่มตัวเบส (base saturation หรือ base saturation percentage) ของดินบน (เปอร์เซ็นต์)

l	(low) น้อยกว่า 35
m	(medium) น้อยกว่า 35-75

CEC_{top} ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออนของดินบน (cmol/kg soil)

l	(low) 3-10
m	(medium) 10-16

OM อินทรีย์วัตถุหรือ organic matter (เปอร์เซ็นต์)

l	(low) น้อยกว่า 1.0
m	(medium) 1.0-2.5
h	(high) มากกว่า 2.5

P₂O₅ อินทรีย์วัตถุหรือ organic matter (เปอร์เซ็นต์)

l	(low) น้อยกว่า 1.0
m	(medium) 1.0-2.5
h	(high) มากกว่า 2.5

Depth ความลึกของดิน (เซนติเมตร)

ตื้นมาก	(very shallow) 0-25
ตื้น	(shallow) 25-50
ลึกปานกลาง	(moderately deep) 50-100
ลึกมาก	(very deep) มากกว่า 150

Slope ความลาดชันของพื้นที่ (เปอร์เซ็นต์)

A 0-2	พื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ
B 2-5	พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย สภาพพื้นที่ลาดชันน้อยมาก
C 5-12	พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด สภาพพื้นที่ลาดชันเล็กน้อย
D 12-20	พื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน สภาพพื้นที่ลาดชันปานกลาง
E 20-35	พื้นที่เนินเขา สภาพพื้นที่สูง

แผนที่ทรัพยากรดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

558000 560000 562000 564000 566000 568000 570000

874000

872000

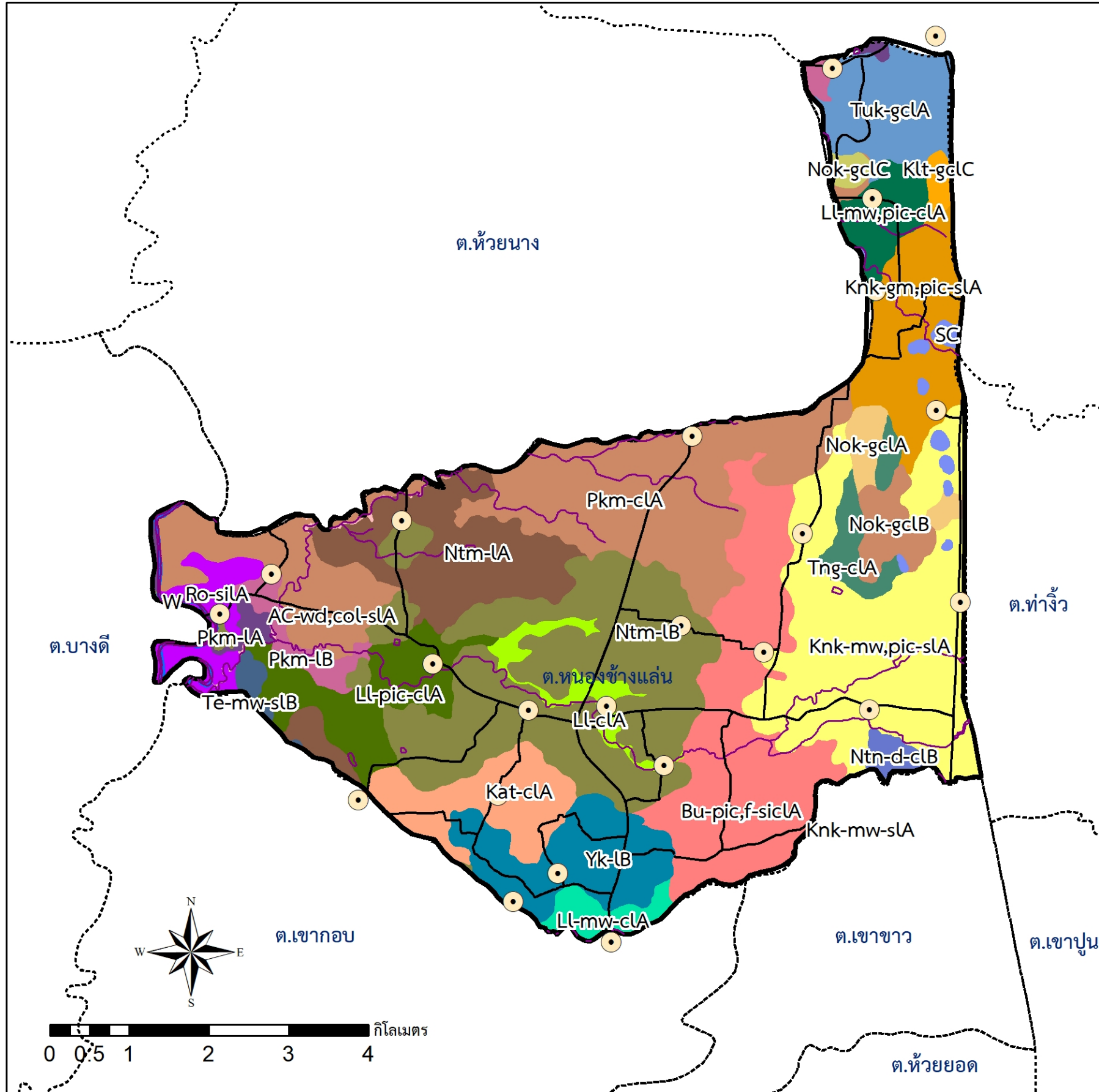
870000

868000

866000

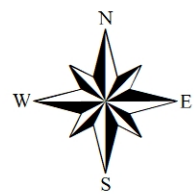
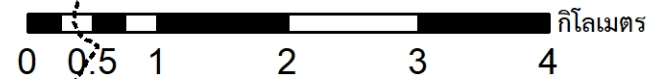
864000

862000

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

	บ้านและสถานที่		ถนน	
	ขอบเขตตำบลหนองช้างแล่น		ทางน้ำ	
	ขอบเขตตำบล			
	หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้	หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้
	AC-wd,col-sLA		Bu-pic,f-sicLA	
	Kat-clA		Klt-gclC	
	Knk-gm,pic-sLA		Knk-mw,pic-sLA	
	Knk-mw-sLA		LL-clA	
	LL-mw,pic-clA		LL-mw-clA	
	LL-pic-clA		Nok-gclA	
	Nok-gclB		Nok-gclC	
	Ntm-lA		Ntm-lB	
	Ntn-d-clB		Pkm-clA	
	Pkm-lA		Pkm-lB	
	Ro-silA		SC	
	Te-mw-sLB		Tng-clA	
	Tuk-gclA		W	
	Yk-lB			

สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-6 และภาพที่ 3-7

ภาพที่ 3-6 การชะล้างพังทลายของดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

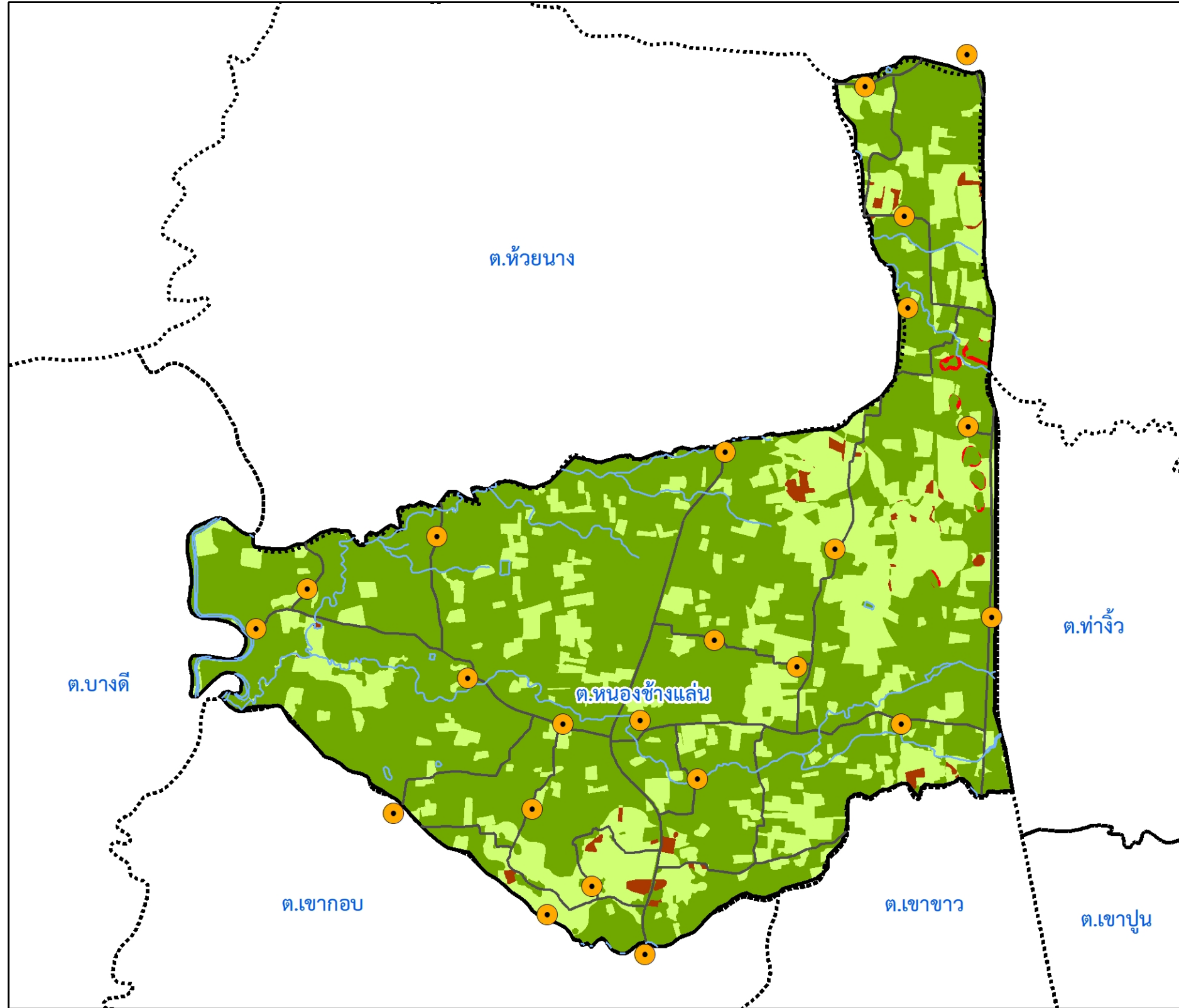
หน่วยแผนที่	การสูญเสียดิน (ตัน/ไร่/ปี)	ไร่	ร้อยละ
น้อยมาก	0-2	24,003	72.84
น้อย	2-5	8,567	26.00
ปานกลาง	5-15	354	1.05
รุนแรงมาก	> 20	37	0.11
รวม		32,952	100.00

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (2543)

แผนที่การชะล้างพังทลายของดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอย้ายยอด จังหวัดตรัง

558000 560000 562000 564000 566000 568000 570000

874000
872000
870000
868000
866000
864000

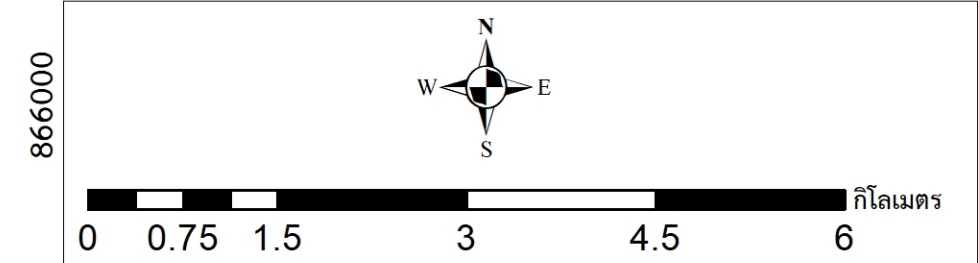

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ขอบเขตตำบลหนองช้างแล่น
- ขอบเขตตำบล

หน่วยแผนที่ ระดับการชะล้าง (ตัน/ไร่/ปี)

- น้อยมาก (0-2)
- น้อย (2-5)
- ปานกลาง (5-15)
- รุนแรงมาก (>20)

 สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

558000 560000 562000 564000 566000 568000 570000

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลหนองช้างแล่น คือ

- 1) การขาดแคลนแหล่งน้ำใช้ทางการเกษตร
- 2) เส้นทางเข้าสู่พื้นที่หมู่บ้านหรือพื้นที่เกษตร

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลหนองช้างแล่น มีความต้องการ 2 ประการ คือ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ทางการเกษตร และเส้นทางเข้าสู่พื้นที่หมู่บ้านหรือพื้นที่เกษตรสำหรับความต้องการในการแก้ไขปัญหาี้ ประกอบด้วย

1) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ทางการเกษตร จุดอ่อนของพื้นที่ที่มีความลาดชันไม่มากนัก แต่ลดหลั่นเป็นระดับอยู่ในเกณฑ์สม่ำเสมอ และลักษณะของดินส่วนใหญ่เป็นดินลึกลับถึงลึกมาก การขุดแหล่งน้ำในทุกประเภทต้องเพิ่มระดับความลึกเป็นช่วงสั้นคล้ายท้องช้าง เพื่อกักเก็บน้ำก่อนไหลลงสู่แม่น้ำตรง ประกอบกับพื้นที่ตำบลหนองช้างแล่นไม่ได้เป็นพื้นที่ต้นน้ำ ขาดอำนาจในการจัดสรรน้ำใช้เพื่อชุมชนของตนเองต้องอาศัยการปล่อยน้ำจากตำบลท่าจั่วผ่านพื้นที่ตนเอง นั้นหมายถึงน้ำส่วนเกินจากระบบการสนับสนุนการท่องเที่ยวหรือส่วนเกินจากการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจ ทำให้แหล่งกักเก็บน้ำ การสร้างระบบส่งน้ำจากแหล่งที่ก่อสร้างหรือแหล่งธรรมชาติขนาดต่างๆ ไม่สามารถเก็บน้ำได้เนื่องจากหาเปรียบเทียบ คือ มีภาชนะกักเก็บน้ำแต่ขาดการจัดสรรน้ำที่เหมาะสมตามเวลาใช้ และมีเพียงบางหมู่บ้านที่ต้องการเพิ่มแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลหนองช้างแล่น คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร การก่อสร้างบ่อน้ำในไร่นาเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 14 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และภาพที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงเฝ้าติดตามใช้ที่ดิน จะมีทั้งที่นาข้าว ไม้ยืนต้น และพืชไร่ อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ ส่วนการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญ คือ ขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช ขาดการปลูกพืชคลุมดิน และขาดระบบการจัดสรรน้ำรวมถึงการซ่อมบำรุงแหล่งน้ำ

ข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำ

1.1.1) ก่อสร้างฝายน้ำล้นต่อจากพื้นที่หมู่ที่ 2 ในพื้นที่หมู่ที่ 3

1.1.2) ก่อสร้างฝายใช้ในการผันน้ำเข้าสู่ห้วยหลุมพอด้านล่างให้มีประสิทธิภาพ พื้นที่หมู่ 5

1.1.3) ขุดเจาะบ่อบาดาล จำนวน 2 จุดเพื่อนำน้ำมาใช้ทางการอุปโภค พื้นที่หมู่ 6

1.1.4) ระบบสูบน้ำเพื่อใช้ทางการอุปโภคจากถังบอลลูน 1 ระบบ พื้นที่หมู่ 6

1.1.5) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำ 1 จุด พื้นที่หมู่ 9

1.1.6) ก่อสร้างฝาย 3 จุด แต่ละจุดห่าง 1.5 กม. ก่อนน้ำไหลลงสู่แม่น้ำตรง พื้นที่หมู่

12

1.2) การซ่อมบำรุงแหล่งน้ำเดิม

1.2.1) ซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดน้ำฝายลำคักัดสิทธิ์ พื้นที่หมู่ 1

1.2.2) ซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดน้ำฝาย จำนวน 2 ฝาย (หัวและท้ายน้ำ) ที่มีน้ำไหลมารวมบรรจบกัน พื้นที่หมู่ 2

1.2.3) ขุดลอกกำจัดวัชพืชน้ำฝายหัวปลีควาย พื้นที่หมู่ 2

1.2.4) ต่อท่อ PE จากบริเวณตำบลท่าจั่วเพื่อกระจายน้ำเข้าสู่พื้นที่หนองช้างแล่น พื้นที่หมู่ 2

1.2.5) ขุดลอกคลองส่งน้ำจากคลองห้วยโขงเข้าสู่สระเก็บน้ำของ อบต.หนองช้างแล่น เป็นระยะทางประมาณ 600 เมตร พื้นที่หมู่ 3

1.2.6) ขุดลอกคลองระบายน้ำพร้อมตาดคอนกรีตพื้นที่ต่อจากคลองส่งน้ำบ้านคลองเคียน ซึ่ง อบต.ดำเนินการมา 500 เมตรในปีงบประมาณปัจจุบัน พื้นที่หมู่ 4

1.2.7) ขุดดินเพื่อวางท่อน้ำเข้าสู่สระเก็บน้ำเหนือสระเก็บน้ำบ้านควนเสียบทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะทาง 1 กม. พื้นที่หมู่ 4

1.2.8) ขุดคลองส่งน้ำต้องผันมาจากหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 บริเวณห้วยหลุมพอ พื้นที่หมู่ 5

1.2.9) ขุดคลองส่งน้ำต้องผันมาจากหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 บริเวณห้วยนาง พื้นที่หมู่ 5

1.2.10) ระบบสูบน้ำเพื่อใช้ทางการอุปโภคจากถังบอลลูน 1 ระบบ พื้นที่หมู่ 6

1.2.11) ขุดลอกคลองยางยวน พื้นที่หมู่ที่ 7

1.2.12) ขุดลอกหนองเสียบ พื้นที่หมู่ 7

1.2.13) ขุดลอกฝายบ้านหัวเขา พื้นที่หมู่ 7

1.2.14) ซ่อมบำรุงประตูระบายน้ำจำนวน 5 บาน พื้นที่หมู่ 7

1.2.15) ซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดฝายนบลาบสาต และตาดคอนกรีตระยะทาง 600 เมตร พื้นที่หมู่ 8

1.2.16) ขุดลอกสระเก็บน้ำเก่า พื้นที่หมู่ 9

1.2.17) ขุดลอกหัวฝายบริเวณสะพาน 1 ตัว และอีก 1 ตัวที่บริเวณปลายเหมือง พื้นที่หมู่ 9

การดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำดังกล่าวนี้จะมีรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

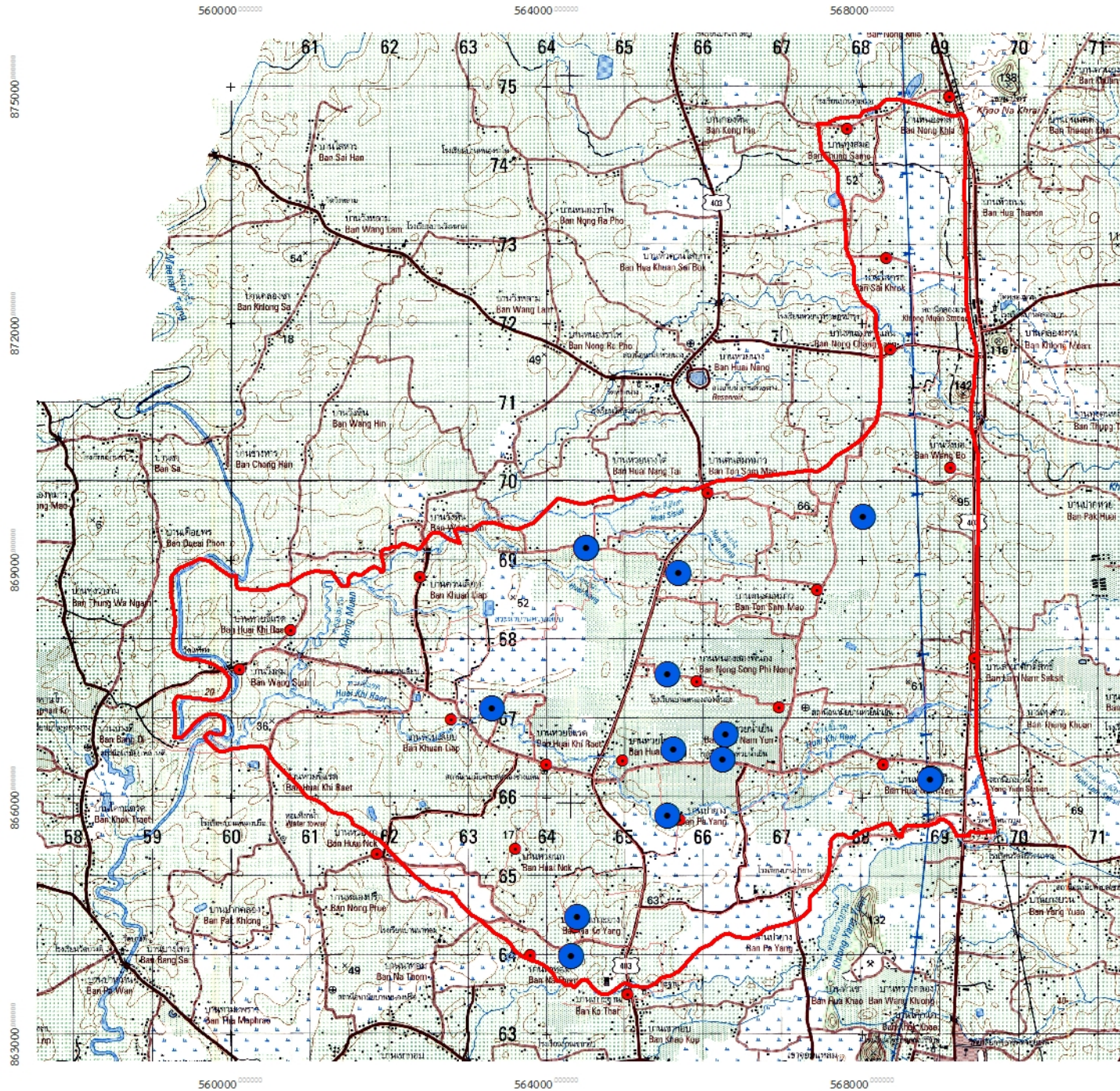
ปีงบประมาณ	จำนวนบ่อ
2549	2
2551	3
2553	1
2556	1
2557	1
2561	2
2562	4
รวม	14

2) เส้นทางเข้าสู่พื้นที่หมู่บ้านหรือพื้นที่เกษตร มีปัญหาด้านการก่อสร้างเดิมที่มีระยะความยาวจำกัดจากการดำเนินงานของท้องถิ่นในปีงบประมาณที่ผ่านมา ความต้องการประกอบด้วย

2.1) ทางลำเลียงที่สร้างต่อจากเดิมระยะทาง 800 เมตร พื้นที่หมู่ 1

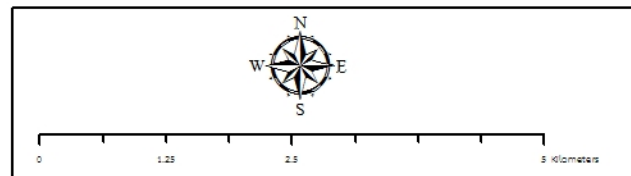
2.2) ทางลำเลียงเข้าสู่หมู่บ้าน ไม่ระบุระยะทาง พื้นที่หมู่ 9

แผนที่แหล่งน้ำตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

สัญลักษณ์และคำอธิบาย

- บ้านและสถานที่
- ถนน
- ทางน้ำ
- ตำบลหนองช้างแล่น
- แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียด ดังนี้

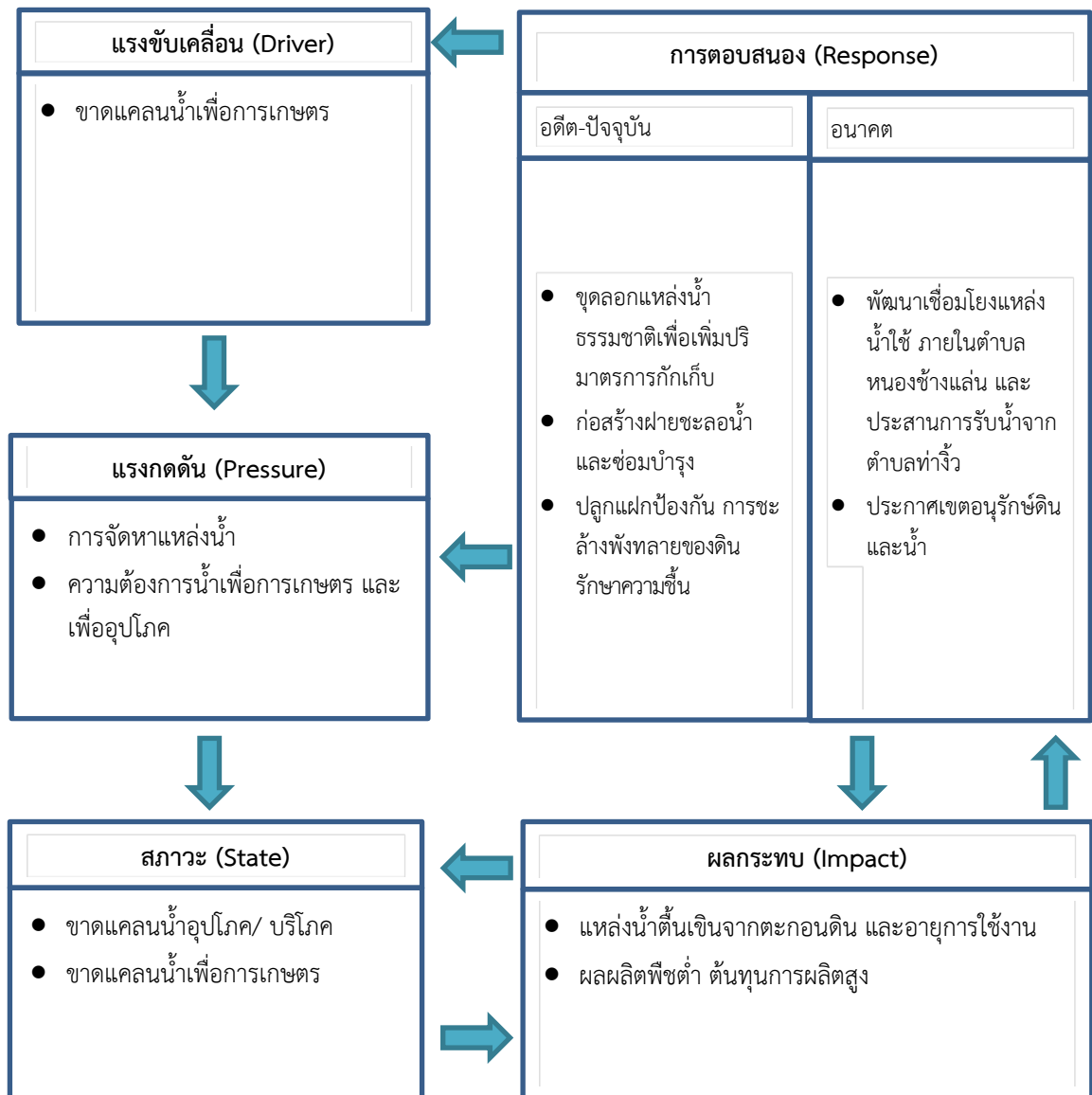
- 1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 1 ประการ คือ
 - 1.1) น้ำขาดแคลน
- 2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 2 ประการ คือ
 - 2.1) การจัดหาแหล่งน้ำ
 - 2.2) ความต้องการน้ำใช้ทางการเกษตร และเพื่ออุปโภค
- 3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 2 ประการ คือ
 - 3.1) ขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค/ บริโภค
 - 3.2) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 2 ประการ คือ
 - 4.1) แหล่งน้ำตื้นเขินจากตะกอนดิน และอายุการใช้งาน
 - 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

- (1) ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บ
- (2) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำ และซ่อมบำรุง
- (3) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และรักษาความชื้น
- (4) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ไร่

อนาคต

- (1) พัฒนาระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำใช้ ภายในตำบลหนองช้างแล่น และประสานการรับน้ำจากตำบลท่าจั่ว
 - (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ดังมีรายละเอียดในภาพที่ 4-2

ภาพที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ดอน

1) ยางพารา ให้ผลผลิตตลอดปี ผลผลิตจะลดลงในช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายน ซึ่งเป็นช่วงพัก นอกจากเวลานั้นอีก 10 เดือนเป็นช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิต

2) ปาล์มน้ำมัน ให้ผลผลิตตลอดปี 10-10.5 เดือน/ ปี ยกเว้นกลางเดือนพฤศจิกายนถึง ธันวาคม เนื่องจากเป็นช่วงลมมรสุมหนักที่สุด

3) ไม้เพื่อบริโภค ผลิตและสามารถนำผลผลิตจำหน่ายได้ตลอดปี

ชนิดพืช	เดือน												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ส.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
บริเวณพื้นที่ดอน													
1. ไม้ยืนต้น	[รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีแดง]		ยางพารา										
	[รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีน้ำเงิน] ปาล์มน้ำมัน												
	[รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีเขียว] ไม้												
2. ไม้ผล	[รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีส้ม] ทุเรียน												

ภาพที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดิน ทำให้ทราบว่าที่ดินนั้นๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดต่อการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นการจับคู่ข้อมูลที่ใช้สำหรับการประเมินคุณภาพที่ดิน ได้แก่ ข้อมูลคุณภาพที่ดิน และประเภทการใช้ที่ดิน จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีทั้งหมด 11 ชุดดิน 10 ดินคล้ายชุดดิน 2 หน่วยดินเชิงซ้อน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือ พืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง มี 10 ชนิด ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง กล้วย พริกไทย และหญ้าเลี้ยงสัตว์

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจ (บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิง, 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดด้าน Reaction ในสภาวะน้ำแข็ง (z) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-pic,f-sicLA Kat-clA Knk-gm,pic-sLA Knk-mw,pic-sLA Knk-mw-sLA LL-clA LL-mw,pic-clA Pkm-clA Pkm-lA Pkm-lB และ Te-mw-sLB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร (w) ความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) และ สภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน และความลึกของก้อนกรวด (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sLA Klt-gclC LL-mw-clA LL-pic-clA Nok-gclA Nok-gclB Nok-gclC Ntm-lA Ntm-lB Ntn-d-clB Ro-silA Tng-clA Tuk-gclA และ Yk-lB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

คุณภาพที่ดินที่มีความเหมาะสมสูงต่อการปลูกข้าว ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน LL-clA

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของ ธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดด้าน Reaction ในสภาวะน้ำแช่ขัง (z) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน และความลึกของก้อนกรวด (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-slA Knk-mw,pic-slA Knk-mw-slA LL-clA LL-mw,pic-clA LL-mw-clA LL-pic-clA Ntm-lA Ntm-lB Ntn-d-clB Ro-silA Te-mw-slB และ Tng-clA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-pic,f-silA Kat-clA Klt-gclC Knk-gm,pic-slA Nok-gclA Nok-gclB Nok-gclC Pkm-clA Pkm-lA Pkm-lB และ Yk-lB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tuk-gclA และ SC

ปาล์มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของ ธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสารพิษ มีข้อจำกัดด้าน Reaction ในสภาวะน้ำแช่ขัง (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-slA Bu-pic,f-silA Knk-gm,pic-slA Knk-mw,pic-slA Knk-mw-slA LL-clA LL-mw,pic-clA LL-mw-clA LL-pic-clA Ntm-lA Ntm-lB Ntn-d-clB Pkm-clA Pkm-lA Pkm-lB Ro-silA และ Te-mw-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของ รากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tng-clA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของ รากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kat-clA Klt-gclC Nok-gclA Nok-gclB Nok-gclC Tuk-gclA Yk-lB และ SC

เงาะ ทุเรียน มังคุด และลองกอง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดด้าน Reaction ในสภาวะน้ำแช่แข็ง (z) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIA Knk-mw,pic-sIA Knk-mw-sIA Ll-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA Ll-pic-clA Ntm-lA Ntm-lB Ntn-d-clB Ro-silA และ Te-mw-sIB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัด ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-pic,f-sicIA Knk-gm,pic-sIA Pkm-clA Pkm-lA Pkm-lB และ Tng-clA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของ เงาะ ทุเรียน มังคุด และลองกอง คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการ หยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kat-clA Klt-gclC Nok-gclA Nok-gclB Nok-gclC Tuk-gclA Yk-lB และ SC

กล้วย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็น ประโยชน์ต่อพืช (m) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสารพิษ มีข้อจำกัดด้าน Reaction ในสภาวะน้ำแช่แข็ง (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIA Knk-gm,pic-sIA Knk-mw,pic-sIA Knk-mw-sIA Ll-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA และ Ll-pic-clA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สารพิษ มีข้อจำกัดด้าน Reaction ในสภาวะน้ำแช่แข็ง (z) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bu-pic,f-sicIA Ntm-lA Ntm-lB Ntn-d-clB Pkm-clA Pkm-lA Pkm-lB Ro-silA Te-mw-sIB และ Tng-clA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของกล้วย คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัด ด้านความลึกของดิน (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kat-clA Klt-gclC Nok-gclA Nok-gclB Nok-gclC Tuk-gclA Yk-lB และ SC

พริกไทย

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดด้าน Reaction ในสภาวะน้ำแช่ขัง (z) สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน (r) และระบอบอุณหภูมิ (t) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIA Bu-pic,f-siClA Kat-clA Klt-gclC Knk-gm,pic-sIA Knk-mw,pic-sIA Knk-mw-sIA Ll-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA Ll-pic-clA Nok-gclA Nok-gclB Nok-gclC Ntm-lA Ntm-lB Ntn-d-clB Pkm-clA Pkm-lA Pkm-lB Ro-silA Te-mw-slB Tng-clA และ Yk-lB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของกล้วย คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tuk-gclA และพื้นที่ลาดชันเชิงชัน (SC)

หญ้าเลี้ยงสัตว์

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สารพิษ มีข้อจำกัดด้าน Reaction ในสภาวะน้ำแช่ขัง (z) และ สภาวะการหยั่งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน และความลึกของก้นกรวด (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIA Bu-pic,f-siClA Kat-clA Klt-gclC Knk-gm,pic-sIA Knk-mw,pic-sIA Knk-mw-sIA Ll-clA Ll-mw,pic-clA Ll-mw-clA Ll-pic-clA Nok-gclA Nok-gclB Nok-gclC Ntm-lA Ntm-lB Ntn-d-clB Pkm-clA Pkm-lA Pkm-lB Ro-silA Te-mw-slB Tng-clA และ Yk-lB

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดิน และความลึกของก้นกรวด (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tuk-gclA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของหญ้าเลี้ยงสัตว์ คือ พื้นที่ลาดชันเชิงชัน (SC)

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลบางสัก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	เงาะ	ทุเรียน	มังคุด	ลองกอง	กล้วย	พริกไทย	หญ้าเลี้ยงสัตว์
AC-wd,col-sIA	S3o	S2n	S2n	S2mn	S2mn	S2mn	S2mn	S2mz	S3t	S2sn
Bu-pic,f-sicIA	S2snzr	S3o	S2snoz	S3o	S3o	S3o	S3o	S3z	S3ot	S2snoz
Kat-clA	S2snzr	S3or	N	N	N	N	N	N	S3ozrt	S2snozr
Klt-gclC	S3ower	S3r	N	N	N	N	N	N	S3zrt	S2snzr
Knk-gm,pic-sIA	S2snz	S3o	S2sno	S3o	S3o	S3o	S3o	S2mnoz	S3t	S2sno
Knk-mw,pic-sIA	S2snz	S2sno	S2sn	S2msno	S2msno	S2msno	S2msno	S2mnz	S3t	S2sn
Knk-mw-sIA	S2snz	S2sno	S2sn	S2msno	S2msno	S2msno	S2msno	S2mnz	S3t	S2sn
Ll-clA	S2noz	S1	S2s	S2mn	S2mn	S2mn	S2m	S2mnz	S3t	S2n
Ll-mw,pic-clA	S2noz	S2o	S2s	S2mno	S2mno	S2mno	S2mo	S2mnz	S3t	S2n
Ll-mw-clA	S3o	S2o	S2s	S2mno	S2mno	S2mno	S2mno	S2mnz	S3t	S2n
Ll-pic-clA	S3o	S2o	S2s	S2mn	S2mn	S2mn	S2mn	S2mnz	S3t	S2n
Nok-gclA	S3or	S3r	N	N	N	N	N	N	S3rt	S2nr
Nok-gclB	S3or	S3r	N	N	N	N	N	N	S3rt	S2snzr
Nok-gclC	S3ower	S3r	N	N	N	N	N	N	S3rt	S2snzr
Ntm-lA	S3o	S2sno	S2s	S2msno	S2msno	S2msno	S2msno	S3z	S3t	S2snz
Ntm-lB	S3o	S2sno	S2s	S2msno	S2msno	S2msno	S2msno	S3z	S3t	S2sn
Ntn-d-clB	S3o	S2snr	S2sno	S2msnr	S2msn	S2msnr	S2msnr	S3z	S3t	S2sn
Pkm-clA	S2snoz	S3o	S2sno	S3o	S3o	S3o	S3o	S3z	S3ot	S2sn
Pkm-lA	S2snoz	S3o	S2sno	S3o	S3o	S3o	S3o	S3z	S3ot	S2sno
Pkm-lB	S2snozwe	S3o	S2sno	S3o	S3o	S3o	S3o	S3z	S3ot	S2sno
Ro-silA	S3o	S2nz	S2z	S2mnz	S2mnz	S2mnz	S2mnz	S3z	S3zt	S2szr
Te-mw-slB	S2snozwe	S2no	S2sn	S2mno	S2mno	S2mno	S2mno	S3z	S3t	S2zr
Tng-clA	S3o	S2nr	S3r	S3r	S3r	S3r	S3r	S3zr	S3t	S2snz
Tuk-gclA	S3r	N	N	N	N	N	N	N	N	S3r
Yk-lB	S3wer	S3or	N	N	N	N	N	N	S3ozt	S2snozr
SC	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
W	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากรายที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:

t = อุณหภูมิ m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร w = ศักยภาพในการใช้เครื่องจักร
n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน r = สภาพการหยั่งลึกของราก
f = ความเสียหายจากน้ำท่วม x = การมีเกลือมากเกินไป z = สารพิษ k = สภาพการเขตกรรม

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดเขตการใช้ที่ดินเป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้เขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น ใช้กรอบพัฒนาจังหวัดตรัง พ.ศ. 2561-2565 เป็นแนวทางกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ทั้งนี้ในแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดตรัง (พ.ศ. 2561-2565) ได้เชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศรวมทั้งแผนพัฒนา เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 6-1) เป็นต้น

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายความว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	ยุทธศาสตร์ภาคใต้ (พ.ศ.2561)	ยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก ยุทธศาสตร์ที่ 5: อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 6: พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ได้อย่างยั่งยืน
8	ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ (พ.ศ. 2561-2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้ายางพารา และการตลาดอย่างเป็นระบบครบวงจร
9	ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตรัง (พ.ศ. 2561-2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 1: สร้างฐานเศรษฐกิจของจังหวัดด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่มั่นคงและยั่งยืน
10	ยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง	ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 4: การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลตำบลหนองช้างแล่น ใช้อุทศาสตร์จังหวัดตรัง พ.ศ. 2562 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดตรัง พ.ศ. 2562 ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา ราชสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ได้กำหนดออกเป็น 6 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน เขตอุตสาหกรรม เขตแหล่งน้ำ และ เขตพื้นที่เฉพาะ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และภาพที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

หน่วยแผนที่	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	เขตพื้นที่ป่าไม้	2,012	6.11
	<u>เขตป่าเศรษฐกิจ</u>	<u>2,012</u>	<u>6.11</u>
121	เขตบำรุงรักษาป่า	23	0.07
123	เขตฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข	1989	6.04
	เขตเกษตรกรรม	28,253	85.75
	<u>เขตนาข้าว</u>	<u>185</u>	<u>0.57</u>
211	เขตทำนาขั้นดี	49	0.15
221	เขตทำนามีศักยภาพการผลิตสูง	42	0.13
231	เขตทำนามีศักยภาพการผลิตต่ำ	94	0.29
	<u>เขตไม้ผล</u>	<u>112</u>	<u>0.34</u>
213	เขตปลูกไม้ผลขั้นดี	51	0.16
223	เขตปลูกไม้ผลมีศักยภาพการผลิตสูง	61	0.18
	<u>เขตไม้ยืนต้น</u>	<u>27,956</u>	<u>84.84</u>
214	เขตปลูกไม้ยืนต้นขั้นดี	14186	43.05
224	เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตสูง	9524	28.90
234	เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตต่ำ	4246	12.89
	เขตชุมชน	1,655	5.02
320	เขตชุมชนชนบท	1655	5.02
	เขตอุตสาหกรรม	141	0.43
410	เขตอุตสาหกรรมโรงงาน	141	0.43
	เขตแหล่งน้ำ	1,536	0.46
510	แหล่งน้ำธรรมชาติ	93	0.28
520	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	60	0.18
	เขตพื้นที่เฉพาะ	790	2.40
620	เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	790	2.40
	รวมเนื้อที่	32,952	100.00

6.4.1 เขตพื้นที่ป่าไม้

มีเนื้อที่ 2,012 ไร่ หรือร้อยละ 6.11 ของเนื้อที่ตำบลตำบลหนองช้างแล่น พื้นที่เขตนี้เป็นบริเวณที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย และบริเวณที่มีมติ คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรที่ดิน เขตพื้นที่ป่าไม้นี้เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์หลักของการ ประกาศเขตและมาตรการของการใช้ที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีต่างๆ ดังกล่าว สามารถกำหนดเขตการใช้ที่ดินออกเป็น 1 เขตย่อย คือ เขตป่าเศรษฐกิจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าเศรษฐกิจ มี เนื้อที่ 2,012 ไร่ หรือร้อยละ 6.11 ของเนื้อที่ตำบล ตำบลหนองช้างแล่น พื้นที่เขตนี้กำหนดไว้เพื่อเป็นแหล่งผลิตไม้และของป่า โดยจัดทำในรูปแบบของป่าชุมชนเพื่อให้ราษฎรมี ส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ และของป่า หรือให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปลูกป่าที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือให้ ภาคเอกชนทำการปลูกป่าในบริเวณป่าเสื่อมโทรมโดยที่พื้นที่ในเขตนี้ เป็นบริเวณเขตป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะบริเวณเขตพื้นที่ที่เป็นป่าเศรษฐกิจตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกเขตการใช้ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและบริเวณเขตชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 3 4 และ 5 ตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำโดยจำแนกพื้นที่ที่เป็นเขตปฏิภาพที่ดินออกแล้ว เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจนี้ เมื่อพิจารณาจากข้อมูลผลการสำรวจสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินสามารถจำแนกออกเป็นบริเวณที่มีสภาพป่าไม้สมบูรณ์ บริเวณที่มีสภาพป่าไม้เสื่อมโทรมหรือไม้ละเมาะ ซึ่งเป็นบริเวณที่มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เพื่อการทำไม้และทำการเกษตรในอดีตและพื้นที่ที่มีการทำการเกษตรและปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในปัจจุบันเป็นพื้นที่รกรากพิสุจน์สิทธิ์ โดยเมื่อพิจารณาร่วมกับข้อมูลสภาพพื้นที่และลักษณะทางกายภาพของดินบริเวณที่เกษตรรกรุกพื้นที่ป่าไม้ สามารถกำหนดเขตการใช้ที่ดินได้เป็น 2 เขต โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตบำรุงรักษาป่า (หน่วยแผนที่ 121) มีเนื้อที่ 23 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบลตำบลหนองช้างแล่น พื้นที่ในเขตนี้มีสภาพเป็นป่าไม้สมบูรณ์ ซึ่งอยู่ภายใต้ข้อกำหนดที่ต้องสงวนพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ในเขตพื้นที่ป่าไม้เพื่อการใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ควบคุมมิให้มี การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ ไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ
- ควรมีการบำรุงรักษาสภาพป่าธรรมชาติตามหลักวิชาการ
- ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าให้มีประสิทธิภาพ และมีผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการกับผู้กระทำผิดอย่างเด็ดขาด
- ถ้าบริเวณนี้มี การบุกรุกพื้นที่ในภายหลัง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ควรรีบดำเนินการปลูกป่าทดแทนโดยเร็ว เพื่อป้องกันการขยายพื้นที่ของการบุกรุกต่อไป
- ควรส่งเสริมให้ราษฎรในพื้นที่และพื้นที่ข้างเคียงเห็นคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้ ในพื้นที่เพื่อเป็นการรักษาสภาพป่าไม้ให้สมบูรณ์และให้ทรัพยากรป่าไม้มีผลผลิตสม่ำเสมอตลอดไป ในขณะที่เดียวกันควรกำหนดมาตรการในการใช้ประโยชน์ จากป่าไม้ และการหาของป่าร่วมกันระหว่างองค์กรของราษฎรในพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบและเสริมความรู้ให้กับราษฎรในพื้นที่ให้เห็นความสำคัญของป่าไม้

(3) เขตพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติภายใต้เงื่อนไข (หน่วยแผนที่ 123) มีเนื้อที่ 1,989 ไร่ หรือร้อยละ 6.04 ของเนื้อที่ตำบลตำบลหนองช้างแล่น พื้นที่เขตนี้อยู่ในเขตป่าตามกฎหมาย พื้นที่ในเขตนี้ จึงเป็นพื้นที่รกรากพิสุจน์สิทธิ์ ดังนั้นมาตรการการใช้ที่ดินดังกล่าวควรเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง

มาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ซึ่งมาตรการการใช้ที่ดินพื้นที่ในเขตนี้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดให้ เป็นป่าไม้ เพื่อการใช้ประโยชน์ ด้านเศรษฐกิจ ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นป่าไม้ที่สมบูรณ์ตามธรรมชาติ ต่อมาเกิดการบุกรุกโดยการตัดต้นไม้และนำที่ดินมาใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรม ได้แก่ ไม้ยืนต้น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน หรือบริเวณที่เป็นดินตื้น ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมเนื่องจากข้อจำกัดดังกล่าว เมื่อเวลาฝนตกจึงมีแนวโน้ม ของการเกิดการชะล้างพังทลายของดินในระดับค่อนข้างสูง ทำให้หน้าดินที่มี ความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติสูญเสียไป นอกจากนี้จะเกิดผลกระทบจากการทับถมของตะกอนดินที่ถูกพัดพามาในบริเวณแหล่งน้ำธรรมชาติ จึงไม่ควรนำพื้นที่บริเวณนี้มาใช้ทางด้านเกษตรกรรมพืชเศรษฐกิจทั่วไป แต่ควรใช้พื้นที่นี้ปลูกไม้โตเร็วในลักษณะของสวนป่าเศรษฐกิจหรือป่าชุมชนของเกษตรกรในพื้นที่

การจัดการที่ดินในอนาคต

เนื่องจากพื้นที่ในเขตนี้อุดมสมบูรณ์และจับจองเพื่อการทำเกษตรกรรมอย่างต่อเนื่องมานาน จึงมีปัญหาเรื่องสิทธิทำกินของราษฎร ดังนั้นแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ควรเร่งดำเนินการอบรมแนะนำให้ราษฎรในพื้นที่ได้เห็นความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้และดำเนินโครงการเพื่อการเปลี่ยนระบบการปลูกพืชเศรษฐกิจมาเป็นการปลูกป่าเชิงเศรษฐกิจแทน ส่วนบริเวณที่เป็นป่าเสื่อมโทรมควรกำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันมิให้ราษฎรบุกรุกพื้นที่ดังกล่าวเพื่อใช้ในการเกษตรกรรม ควรปล่อยให้พันธุ์ไม้มีการฟื้นตัวตามธรรมชาติเพื่อเป็นป่าไม้ที่สมบูรณ์ ต่อไปหรือให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่เหมาะสม และควรกำหนดมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำให้ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อให้เกิดการทำเกษตรแบบยั่งยืนต่อไป

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 28,253 ไร่ หรือร้อยละ 85.75 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 3 เขต ดังนี้

1) เขตนาข้าว

1.1) เขตทำนาขั้นดี (หน่วยแผนที่ 211) มีเนื้อที่ 49 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นส่วนใหญ่ คือ ดินคล้ายชุดดินสายบุรีที่เป็นดินเหนียว (Bu-pic,f)

ดินในเขตการใช้ที่ดินเป็นดินเหนียวละเอียดลึกลึกมาก มีการระบายค่อนข้างเลวพื้นที่เขตนี้นี้ กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกข้าวเป็นหลัก โดยน้ำจากระบบส่งชลประทาน(หน่วยแผนที่ 211) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบถึง ความลาดชันร้อยละ 0-2 สำหรับในเขตนี้นี้ มี การปรับพื้นที่ส่วนใหญ่เพื่อปลูกข้าว

1.2) เขตทำนามีศักยภาพการผลิตสูง (หน่วยแผนที่ 221) มีเนื้อที่ 42 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นส่วนใหญ่ คือ ดินคล้ายชุดดินสายบุรีที่เป็นดินเหนียว (Bu-f)

ดินในเขตการใช้ที่ดินเป็นดินเหนียวละเอียดลึกลึกมาก มี การระบายค่อนข้างเลวพื้นที่เขตนี้นี้ กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกข้าวเป็นหลัก โดยอาศัย ปริมาณน้ำฝน (หน่วยแผนที่ 221) มี สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบถึง ความลาดชันร้อยละ 0-2 สำหรับในเขตนี้นี้ มี การปรับพื้นที่ส่วนใหญ่เพื่อปลูกข้าว

1.3) เขตทำนามีศักยภาพการผลิตต่ำ (หน่วยแผนที่ 231) มีเนื้อที่ 94 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นส่วนใหญ่ คือ ชุดดินกันตัง (Kat)

ดินในเขตการใช้ที่ดินเป็นดินเหนียวละเอียดถึงชั้นลูกรัง มีการระบายค่อนข้างเร็ว พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกข้าวเป็นหลัก โดยอาศัย ปริมาณน้ำฝน (หน่วยแผนที่ 231) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบถึง ความลาดชันร้อยละ 0-2 สำหรับในเขตนี้ มีการปรับพื้นที่ส่วนใหญ่เพื่อปลูกข้าว

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- น้ำท่วมในช่วงที่ฝนตกชุก

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นา ช่วงที่ฝนตกชุก
- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วเหลือง ปอเทือง และปลูกพืชผัก

ปลอดภัย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 2) การปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 2.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.5) การรณรงค์ไถกลบตอซัง

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง)
- 2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
- 3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)

2) เขตไม้ผล

1.1) เขตปลูกไม้ผลชั้นดี (หน่วยแผนที่ 213) มีเนื้อที่ 51 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินนาท่าม (Ntm)

ดินในเขตการใช้ที่ดินเป็นดินร่วนละเอียดถึงมาก มีการระบาย ดีปานกลาง พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูก ไม้ผลเป็นหลัก โดยน้ำจากระบบส่งชลประทาน (หน่วย

แผนที่ 213) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ความลาดชันร้อยละ 0-2 สำหรับในเขตนี้ มี การปรับพื้นที่เพื่อปลูกพืชแบบไม่ผลผสม

1.2) เขตปลูกไม้ผลมีศักยภาพการผลิตสูง (หน่วยแผนที่ 223) มีเนื้อที่ 25 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินปากคม (Pkm) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ตามลำดับ

ดินในเขตการใช้ที่ดินเป็นดินร่วนละเอียดลึกมาก มีการระบาย ดีปานกลาง พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูก ไม้ผลเป็นหลัก โดยอาศัย ปริมาณน้ำฝน (หน่วยแผนที่ 223) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบถึง ลูกคลื่นลอนลาด ความลาดชันร้อยละ 0-2 สำหรับในเขตนี้ มี การปรับพื้นที่เพื่อปลูกพืชแบบไม่ผลผสม

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงคุณภาพของดินให้มี ความอุดมสมบูรณ์ และลักษณะทางกายภาพของดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ต่างๆ เช่น ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอกซึ่งจะเป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้ดีขึ้นทำให้ดินร่วนซุย เพิ่มการอุ้มน้ำของดินให้ดีขึ้น

- ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่เขตนี้ รวมทั้งการปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น เหมือง ฝาย ลำคลองสาธารณะ ให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น

- ส่งเสริมพืชทางเลือกของไม้ผล (มะนาว กล้วย มะพร้าว กล้วยาเนเปียร์)

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 2) การปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 2.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.6) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์
 - 2.7) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- 3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- 3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง)

3) เขตไม้ยืนต้น

3.1) เขตปลูกไม้ยืนต้นชั้นดี (หน่วยแผนที่ 214) มีเนื้อที่ 14,186ไร่ หรือร้อยละ 43.05 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ดินคล้ายชุดดินสายบุรีที่เป็นดินเหนียว (Bu-f) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินลำภูรา (LL) ชุดดินนาท่าม (Ntm) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินปากคม (Pkm) ตามลำดับ

ดินในเขตการใช้ที่ดินเป็นดินร่วนละเอียดลึกมาก ดินเหนียวละเอียดลึกมาก การระบายน้ำดี การระบายน้ำดี พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกไม้ยืนต้นเป็นหลัก โดยน้ำจากระบบชลประทาน (หน่วยแผนที่ 214) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบถึง ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ความลาดชันร้อยละ 0-5 สำหรับในเขตนี้ มี มีการปรับพื้นที่เพื่อปลูกพืชแบบผสมผสานบ้างแล้วแต่ส่วนใหญ่ยังปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน

3.2) เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตสูง (หน่วยแผนที่ 224) มีเนื้อที่ 9,524ไร่ หรือร้อยละ 28.90 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ดินคล้ายชุดดินสายบุรีที่เป็นดินเหนียว (Bu-f) ชุดดินคลองนกระทุง(Knk) ชุดดินลำภูรา (LL) ชุดดินนาท่าม (Ntm) ชุดดินปากคม (Pkm) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ตามลำดับ

ดินในเขตการใช้ที่ดินเป็นดินร่วนละเอียดลึกมาก ดินเหนียวละเอียดลึกมาก การระบายน้ำดี การระบายน้ำดีพื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกไม้ยืนต้นเป็นหลัก โดยอาศัย ปริมาณน้ำฝน (หน่วยแผนที่ 224) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบถึง ลูกคลื่นลอนชัน ความลาดชันร้อยละ 0-20 สำหรับในเขตนี้ มี มีการปรับพื้นที่เพื่อปลูกพืชแบบผสมผสานบ้างแล้วแต่ส่วนใหญ่ยังปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน

3.3) เขตปลูกไม้ยืนต้นมีศักยภาพการผลิตต่ำ (หน่วยแผนที่ 234) มีเนื้อที่ 4,246 ไร่ หรือร้อยละ 12.89 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินกันตัง (Kat) ชุดดินคลองเต็ง (Klt) ชุดดินทุ่งค่าย (Tuk) ชุดดินย่านตาขาว (Yk) และที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ตามลำดับ

ดินในเขตการใช้ที่ดินเป็นดินเหนียวละเอียดตื้นถึงชั้นลูกรัง ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น การระบายค่อนข้างเลว พื้นที่เขตนี้กำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมเพื่อการปลูกไม้ยืนต้นเป็นหลัก โดยอาศัย ปริมาณน้ำฝน (หน่วยแผนที่ 234) มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบถึง เนินเขา ความลาดชันร้อยละ 0-35 สำหรับในเขตนี้ มี มีการปรับพื้นที่เพื่อปลูกพืชแบบผสมผสานบ้างแล้วแต่ส่วนใหญ่ยังปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินเป็น ดินตื้น และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดิน และเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- ควรเป็นพื้นที่เป้าหมายในการเร่งรัดพัฒนาแก้ปัญหาดินตื้น พร้อมทั้งปรับปรุงบำรุงดินอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามแนวทางของกรมพัฒนาที่ดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา จัดทำเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โดยเน้นการเลี้ยงปศุสัตว์ ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือทำประมง

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 2) การปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 2.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.6) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์
 - 2.7) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- 3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 3.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน
 - 3.3) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- 2.) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) (ตารางที่ 7-2)

6.4.3) เขตชุมชน

เขตชุมชนชนบท (หน่วยแผนที่ 320) มีเนื้อที่ 1,655 ไร่ หรือร้อยละ 5.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัญหาการใช้ที่ดินปัจจุบัน ที่มีการตั้งบ้านเรือนกระจุกกระจายมีสภาพการใช้ ที่ดินรอบชุมชนเป็นสวนไม้ผลผสมปะปนกับที่อยู่อาศัย ทำให้ ระบบสาธารณสุขโรคที่ท้องถิ่นต้องดูแลและจัดการค่อนข้างมีปัญหาทั้งด้านขยะ ถนนสัญจร น้ำและไฟฟ้าเป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรเร่งศึกษาปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาได้อย่างถูกต้องตามความต้องการของชุมชน ในประเด็นปัญหาบางเรื่องที่เกิดขีดความสามารถของท้องถิ่น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรทำเรื่องถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อขอรับการสนับสนุนในการศึกษาปัญหา แนวทาง การแก้ไข จัดทำโครงการและงบประมาณเพื่อการดำเนินการต่อไป

6.4.4) เขตอุตสาหกรรม

เขตอุตสาหกรรมโรงงาน (หน่วยแผนที่ 410) มีเนื้อที่ 141 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่ตำบล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรเร่งศึกษาปัญหาและความต้องการของอุตสาหกรรม และ ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาได้อย่างถูกต้องตามความต้องการของชุมชน ในประเด็นปัญหาบางเรื่องที่เกิดขีดความสามารถของอุตสาหกรรม ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ควรทำเรื่องถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อขอรับการสนับสนุนในการศึกษาปัญหา แนวทาง การแก้ไข จัดทำโครงการและงบประมาณ ตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อการปฏิบัติการต่อไป

6.4.5) เขตแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ (หน่วยแผนที่ 510) มีเนื้อที่ 93 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านอุปโภค บริโภคและเพื่อเกษตรกรรม มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ลำน้ำ และลำห้วย บึง หนอง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (หน่วยแผนที่ 520) มีเนื้อที่ 60 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของมนุษย์ทางด้านอุปโภคและเพื่อเกษตรกรรม พบว่าในเขตพื้นที่มีแหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น และที่สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ อื่นมักเสื่อมโทรมลงตาม สภาพการใช้งานและเวลาโดยเฉพาะที่สร้างขึ้น มีทั้งปัญหาด้านการเก็บกักน้ำได้น้อยเนื่องจากต้นเขิน ใช้งานไม่ได้ มีวัชพืชขึ้นครอบคลุมและขยะจากชุมชน

การจัดการที่ดินในอนาคต

ควรเร่งดำเนินการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินเพิ่มเติม แต่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปประกอบการพิจารณาดังกล่าว

ควรมีการบำรุงรักษาและขุดลอกแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่มีอยู่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเก็บกักน้ำ

ควรเร่งจัดทำโครงการเพื่อจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ในไร่นาของเกษตรกรและประสานงานกับกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก โดยจัดทำรอบแผนการดำเนินการตามลำดับความสำคัญ

บริเวณพื้นที่ลุ่มในแต่ละพื้นที่ซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควรมี การตรวจสอบป้องกันและดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกยึดครองพื้นที่ในเขตพื้นที่สาธารณะประโยชน์ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มต่ำไม่เหมาะสำหรับการนำที่ดินมาใช้ด้านเกษตรกรรม ควรคงสภาพไว้เพื่อการรักษาสมดุลทางนิเวศต่อไป

6.4.6) เขตพื้นที่เฉพาะ

เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม (หน่วยแผนที่ 620) มีเนื้อที่ 790 ไร่ หรือร้อยละ 2.40 ของเนื้อที่ตำบล

การจัดการที่ดินในอนาคต

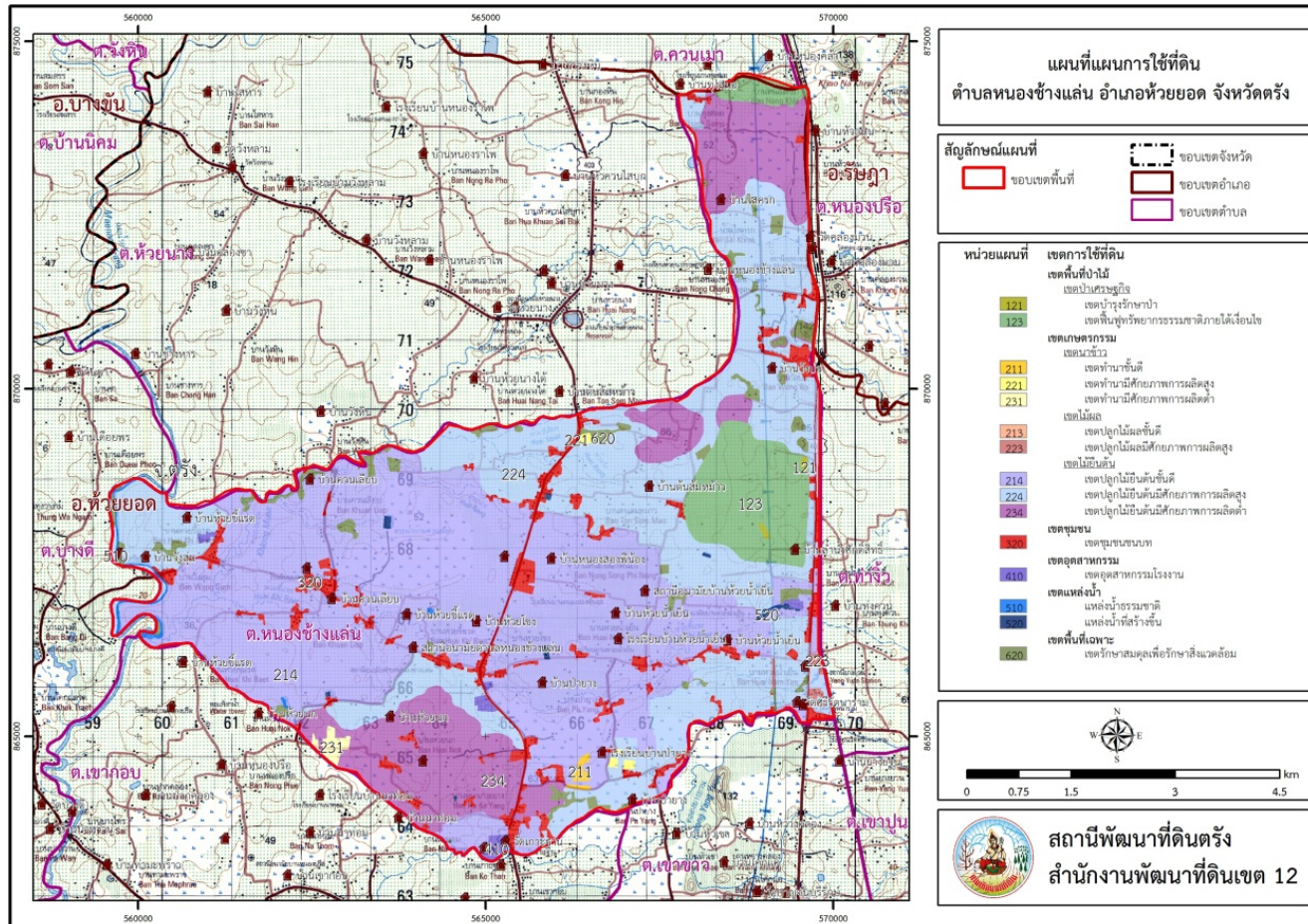
- พื้นที่ชุ่มน้ำเป็นบริเวณพื้นที่ลุ่ม พื้นที่ลุ่มชื้นแฉะ มีน้ำท่วมขัง ซึ่งชาวบ้านสามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี โดยกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์เพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นพื้นที่รองรับน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในพื้นที่ควรเร่งรัดศึกษาสภาพพื้นที่ดังกล่าวและพิจารณากำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่พร้อมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันและรักษาพื้นที่ให้คงสภาพ เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพตลอดไป

- บริเวณพื้นที่ซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบป้องกันและดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกยึดครองพื้นที่ในเขตพื้นที่สาธารณะประโยชน์ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มต่ำไม่เหมาะสำหรับการนำที่ดินมาใช้ด้านเกษตรกรรม ควรคงสภาพไว้เพื่อการรักษาสมดุลทางนิเวศต่อไป

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอย้ายยอด จังหวัดตรัง

ภาพที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอย้ายยอด จังหวัดตรัง

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

การจัดการตามระบบการปลูกพืชตามเขตการใช้ที่ดินมีความจำเป็นดังที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อที่ 4.4 ระบบการปลูกพืช ตามความต้องการของชุมชนที่ต้องการโครงการสนับสนุนการจัดการทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อให้การใช้ที่ดินในการปลูกพืชเศรษฐกิจหรือ เลี้ยงสัตว์สำคัญมีประสิทธิภาพ ช่วงระยะเวลาที่เกิดความห่างจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือพักแปลง ฯลฯ จึงควรมีกิจกรรมเสริมการใช้ที่ดินและปรับปรุงดินควบคู่กัน ดังนี้ ภาพที่ 6-2

เดือน ชนิดพืช	บริเวณพื้นที่ดอน												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ส.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
1. ไม้ยืนต้น			วัสดุปรับปรุงดิน										ยางพารา
			วัสดุปรับปรุงดิน										ปาล์มน้ำมัน
													ต้นไม้
2. ไม้ผล			วัสดุปรับปรุงดิน										ทุเรียน

ภาพที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอยายยอ จังหวัดตรัง

หลังจากการวางแผนการใช้ที่ดินจะต้องจัดทำระบบการปลูกพืชขึ้นใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เปรียบเทียบโดยตารางที่ 6-3

ตารางที่ 6-3 การเปรียบเทียบระบบการปลูกพืชก่อนและหลังการมีเขตการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

เขตการใช้ที่ดิน	ระบบการปลูกพืชปัจจุบัน	ระบบการปลูกพืชหลังมีเขตการใช้ที่ดิน
เขตพื้นที่ป่าไม้		
เขตป่าเศรษฐกิจ	-	-
เขตเกษตรกรรม		
เขตนาข้าว	นาไร่	นาข้าว
		เกษตรผสมผสาน
		ผลิตหญ้าเลี้ยงสัตว์ เพื่อการค้า
	นาข้าว	นาข้าวคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร
เขตไม้ผล	นาไร่	เกษตรผสมผสาน
	ไม้ผลเชิงเดี่ยว	ไม้ผลผสมผสาน
เขตไม้ยืนต้น	นาไร่	เกษตรผสมผสาน
	ยางพารา	ไม้ผลผสมผสาน
	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผลผสมผสาน
เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
เขตชุมชน	-	-
เขตอุตสาหกรรม	-	-
เขตแหล่งน้ำ	-	-
เขตพื้นที่เฉพาะ	-	-

6.6 การจัดการความต้องการของชุมชน

จากระบบการปลูกพืช (cropping pattern) ดังที่แนะนำในภาพที่ 6-2 นี้ เมื่อพิจารณาถึงปัญหาทั้ง 2 ด้าน (ในบทที่ 4) ต้องมีการจัดการความเสี่ยง (Risk management) ให้แก่เกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้าใจถึงผลประโยชน์ของระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ดังนี้

น้ำใช้ทางการเกษตร ประกอบด้วย ขาดแคลนน้ำ (แหล่งกักเก็บชั่วคราว) ขาดแหล่งกักเก็บ (ก่อสร้างฯ)

- ในพื้นที่ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด ประสบปัญหา ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง น้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค และไว้ใช้ในพื้นที่ทำการเกษตร มีสายน้ำธรรมชาติ มีความต้องการฝายระบบส่งน้ำเพื่อกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆ คลองธรรมชาติสายหลักที่ไหลผ่านถึงช่วงแล้งน้ำแห้ง ขาดฝายน้ำล้นหรือแก้มลิงกักเก็บน้ำ ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ในการเกษตรได้

- กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาคาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลหนองช้างแล่น คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

- กรณีปัญหาการขาดแคลนนํ้านั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

- 1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 2) การพัฒนาระบบส่งน้ำ
- 3) การก่อสร้างฝาย
- 4) บ่อบาดาล

ทรัพยากรดินมีข้อจำกัด ประกอบด้วย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- ในส่วนของความอุดมสมบูรณ์ของดินนั้น จากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง พบว่า ปฏิภานของดินมีสภาพเป็นกรด ควรปรับสภาพดินโดยใช้โดโลไมท์ในการปรับปรุงบำรุงดิน

- กรณีปัญหาทรัพยากรดินมีข้อจำกัดนั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ได้แก่ วัสดุปรับปรุงดินโดโลไมท์

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่นไปเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างแล่น เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินตรัง เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงคุณภาพดิน
- 3) ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกข้าว มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 1.2) การปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 1.2.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.2.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 1.2.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.2.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.2.5) การรณรงค์เฝ้าสังเกตข้อชั่ง

2) เขตปลูกไม้ผล มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 2.1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- 2.2) การปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 2.2.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.2.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.2.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.2.4) การพัฒนาเกษตรกรผู้ใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.2.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.2.6) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์
 - 2.2.7) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- 2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 3) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/ โครงการ ดังนี้
 - 3.1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 3.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 3.2) การปรับปรุงคุณภาพดิน
 - 3.2.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 3.2.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 3.2.3) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 3.2.4) การพัฒนาเกษตรกรผู้ใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 3.2.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 3.2.6) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์
 - 3.2.7) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
 - 3.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 3.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 3.3.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน
 - 3.3.3) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

- 1) เขตปลูกข้าว มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้
 - 1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง)
 - 1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
 - 1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการรักษากำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)

2) เขตปลูกไม้ผล มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง)

3) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

3.1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

3.2.) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) (ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างแล่น เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างฝาย รวม 16 รายการ ดังนี้

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1) โครงการขุดลอกลำน้ำศักดิ์สิทธิ์ หมู่ที่ 1
- 2) โครงการขุดลอกฝายน้ำล้น ลำห้วยปลีควาย หมู่ที่ 2
- 3) โครงการขุดลอกคูส่งน้ำความยาว 600 เมตร จากลำห้วยโขงเข้าสู่สระประปา หมู่ที่ 3
- 4) โครงการขุดลอกห้วยหลุมพอ - ห้วยนาง หมู่ที่ 5
- 5) โครงการขุดลอกหนองสาธารณะ หมู่ที่ 7
- 6) โครงการขุดลอกเหมือง (คสล.) หมู่ที่ 8
- 7) โครงการขุดลอกสระเก็บน้ำสาธารณะ หมู่ที่ 9

7.5.2 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

1) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำ คสล. สายบ้านนายวิรัช อ่อนชาติ - คลองห้วยนาง หมู่ที่ 10
เลียบบถนน หมู่ที่ 2-10 ระยะทาง 900 เมตร

2) โครงการก่อสร้างเหมืองส่งน้ำ ชนิดท่อ คสล. จากหมู่ที่ 2 ถนนเพชรเกษม - หมู่ที่ 5,9,4,11

7.5.3 การก่อสร้างฝาย

- 1) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น คสล. หมู่ที่ 3, 8
- 2) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้นคลองห้วยชีแรด เชื่อมระหว่าง หมู่ที่ 9 และ 3
- 3) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ที่ 5
- 4) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้นบ้านนายเปรม ช่วยรุษ หมู่ที่ 6
- 5) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ที่ 10
- 6) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ที่ 11
- 7) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น หมู่ที่ 12

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการขอรับการสนับสนุนแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองช้างแล่น กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลหนองช้างแล่นในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ

(1) ระบบการกระจายน้ำขาดประสิทธิภาพและความเพียงพอ ส่วนใหญ่มีปัญหาตรงที่การมีแหล่งน้ำมากมายแต่ขาดน้ำใช้ในยามเพาะปลูก และขาดการกระจายน้ำเข้าสู่แปลงของแต่ละรายเกษตรกรจากแผนการใช้ที่ดินพบว่า อยู่ภายใต้เขตปลูกไม้ยืนต้นซึ่งกิจกรรมที่ร้องขอเข้ามานั้น มักเป็นการชะลอการไหลของน้ำ ไม่ว่าจะ ฝ่ายชะลอน้ำพร้อมท่อระบาย การขุดลอกคลอง สร้างระบบส่งน้ำ และการก่อสร้างแหล่งน้ำใหม่

2) การผลิตสินค้าเกษตรแบบเชิงเดี่ยว พื้นที่ส่วนใหญ่มีการผลิตที่ไม่หลากหลาย พื้นที่ปลูกไม่มีความเหมาะสม ไม่มีลักษณะของการผลิตแบบผสมผสาน ส่วนหนึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงหากราคาต่อกิโลกรัมตกต่ำ หรือผลผลิตเกิดความเสียหาย

3) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ดิน มีเนื้อที่ 30,032 ไร่ หรือร้อยละ 91.23 เนื่องจากมีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป พบว่า อยู่ภายใต้เขตปลูก ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้น และเขตไม้ผล

ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้า นั้น นอกจากมีผลจากระบบการกระจายน้ำขาดประสิทธิภาพและความเพียงพอดังกล่าวข้างต้นแล้ว การทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขิน การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนนํ้าจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอของหมู่บ้านทั้ง 12 หมู่บ้าน ในตำบลหนองช้างแล่นที่เร่งด่วน คือ “การจัดหาน้ำ” โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบขาดแคลนนํ้า จะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกั้นน้ำ ลำเหมือง (2) สร้างอ่าง ฝ่ายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ขุดเจาะบ่อบาดาล (4) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 4 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งแล้วจะแก้ไขปัญหการขาดแคลนนํ้าทั้งตำบลหนองช้างแล่นได้โดยสิ้นเชิง”

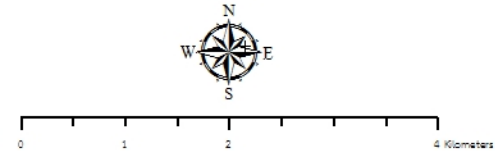
การแก้ไขปัญหการขาดแคลนนํ้าจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหการใช้ที่ดิน โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา 4 ประการ ไว้ด้วยกัน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน คือ ทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ในหมู่ที่ 1, 2 และ 7 จะต้องมีการขุดบ่อบาดาลอ่างเก็บน้ำลำคักดีสิทธิ์เพื่อให้สามารถระบายน้ำได้ สร้างฝายชะลอน้ำ และจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ทิศใต้ คือ หมู่ที่ 3 และ 8 พื้นที่ทิศตะวันตก คือ หมู่ที่ 4, 9, 11, 12 และ 5 พื้นที่ทิศเหนือ คือ หมู่ที่ 10 และ 6 นั้น จะต้องจัดทำการพัฒนาที่ดินและน้ำกันเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการขุดลอก ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ก่อสร้างฝายกั้นน้ำ การขุดบ่อบาดาล การสร้างคลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ หรือพนังป้องกันน้ำท่วม เพื่อรองรับน้ำจากอ่างเก็บน้ำลำคักดีสิทธิ์ หมู่ที่ 1 ดังรายละเอียดในภาพที่ 7-1

แผนที่ความต้องการพัฒนาแหล่งน้ำ ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

556000 560000 564000 568000 572000

	ก่อสร้างฝายชลอน้ำ		บ้านและสถานที่
	จุดลอกสระน้ำ		ถนน
	จุดเจาะบ่อบาดาล		ทางน้ำ
	ซ่อมบำรุงฝายชลอน้ำ		ตำบลหนองช้างแล่น
	เปลี่ยนท่อกลมเป็นท่อสี่เหลี่ยม		ป่าห้วยนาง
	จุดลอกหนองช้างแล่น		ป่าพริกกาล
	ตัวน้ำหนองช้างแล่น		

- 1) เปลี่ยนท่อคอนกรีตจากกลมเป็นแบบสี่เหลี่ยมเพื่อจำกัดการไหลของน้ำ
- 2) จุดลอกคลองระบายน้ำพร้อมตาดคอนกรีต ระยะทาง 500 เมตร
- 3) จุดดินวางท่อน้ำเข้าสู่สระน้ำ

1) ก่อสร้างฝายชลอน้ำก่อนไหลลงสู่แม่น้ำตรัง จำนวน 3 ฝาย

- 1) จุดลอกสระน้ำ จำนวน 1 สระ
- 2) ก่อสร้างฝายชลอน้ำ จำนวน 1 ฝาย

หมู่ 11
หมู่ 9

- 1) ก่อสร้างฝายชลอน้ำบริเวณห้วยนาง จำนวน 1 ฝาย
- 2) จุดลอกคลองส่งน้ำบริเวณห้วยหลุมพอ ระยะทาง XXX เมตร

หมู่ 5

- 1) จุดลอกคลองยางยวน ระยะ XXX เมตร
- 2) จุดลอกหนองเสียบ
- 3) จุดลอกฝายชลอน้ำบ้านหัวเขา
- 4) ซ่อมบำรุงประตูระบายน้ำ จำนวน 6 บาน

หมู่ 7

หมู่ 4

- 1) จุดลอกหัวฝายชลอน้ำ จำนวน 1 ฝาย
- 2) จุดลอกฝายชลอน้ำปลายเหมือง จำนวน 1 ฝาย

หมู่ 10

หมู่ 6

- 1) จุดเจาะบ่อบาดาลจำนวน 2 จุด พร้อมระบบสูบน้ำเพื่อบริโภค

หมู่ 3

- 1) ก่อสร้างฝายน้ำล้นจากห้วยชีแรด จำนวน 1 ฝาย
- 2) จุดลอกคูส่งน้ำเข้าสู่สระเก็บน้ำอบต. ความยาว 600 เมตร

หมู่ 1

- 1) ซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดฝายลำคักดีสิทธิ์
- 2) ทางลำเลียงต่อจากระยะเดิมอีก 800 เมตร

หมู่ 2

- 1) ซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดฝาย จำนวน 2 ฝาย
- 2) จุดลอกวัชพืชหน้าฝายห้วยปลีควาย
- 3) ต่อท่อน้ำ PE จากต.ท่าจั่วเข้าสู่หนองช้างแล่น

- 1) ซ่อมบำรุงตัวฝายชลอน้ำนบลาสาด และซ่อมบำรุงประตูเปิดปิดพร้อมตาดคอนกรีต ระยะทาง 600 เมตร

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

556000

564000

572000

875000
872000
869000
866000
863000

875000
872000
869000
866000
863000

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2564 (ต.ค.-ธ.ค. 2564) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบล

7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2-4 ของปีงบประมาณ 2565

1) งานเร่งด่วน คือ การแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อภาคเกษตร โดยเฉพาะในส่วนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเท่านั้น งดเว้นเพื่อการอุปโภค บริโภคเพราะเป็นภารกิจนอกความรับผิดชอบ (เฉพาะยุทธศาสตร์ ความมั่นคงน้ำภาคการผลิตทางการเกษตร และอุตสาหกรรม) และซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ซึ่งบางโครงการ ต้องซ่อมบำรุงงานเดิมนอกหน่วย จึงไม่สามารถดำเนินงานได้แม้อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์เดียวกัน งานก่อสร้างตามงบประมาณที่แสดงไว้ในภาพที่ 7-2

2) งานก่อสร้างตามงบประมาณ

ดำเนินการจัดทำโครงการตามผลการสำรวจและออกแบบ

7.6.3 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ

อีกทางเลือกหนึ่งในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาคือความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำรวมทั้งน้ำท่วม คือ การประกาศเขตพื้นที่ตำบลหนองช้างแล่น เป็นเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามบทบัญญัติมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/ โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม				
1.1 เขตปลูกข้าว เนื้อที่ 185 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ 1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 2. การปรับปรุงคุณภาพดิน 2.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 2.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 2.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด 2.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 2.5 การรณรงค์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	บ่อ ราย ตัน ไร่ กลุ่ม ไร่	1 50 1 150 3 20	20,300 17,500 33,000 2,250 15,000 7,000
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 112 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ 1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 2. การปรับปรุงคุณภาพดิน 2.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 2.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 2.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด 2.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 2.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 2.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์ 2.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	บ่อ ราย ตัน ไร่ กลุ่ม แห่ง ตัน ไร่ กล้า	5 50 1 100 5 1 10 20 100,000	101,500 17,500 33,000 1,500 25,000 329,000 17,000 300 120,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/ โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม				
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 27,965 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ 1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 2. การปรับปรุงคุณภาพดิน 2.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 2.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 2.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด 2.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 2.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 2.6 การจัดหาปุ๋ยโคโลไมต์ 2.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน 3.3 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	บ่อ ราย ตัน ไร่ กลุ่ม แห่ง ตัน ไร่ กล้า ไร่ ไร่	5 50 5 1,000 5 1 20 40 100,000 20 10	101,500 17,500 165,000 15,000 25,000 329,000 34,000 600 120,000 60,000 17,000

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	
1.1 เขตปลูกข้าว เนื้อที่ 185 ไร่	1.จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 2.จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/ แมลง (กรมการข้าว) 3.ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 4.ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง)
1.2 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 112 ไร่	1.ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง/ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง)
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 27,965 ไร่	1. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพัทลุง, 2564

ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง, 2564

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอยายอยด จังหวัดตรัง

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลหนองช้างแล่น อำเภอยายอยด จังหวัดตรัง แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
พื้นที่เกษตรกรรม															
เขตปลูกข้าว	1. การบริหารจัดการน้ำ														
	1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	1	1	1	1	1	5	20,300	20,300	20,300	20,300	20,300	101,500	พต.
	2. การปรับปรุงคุณภาพดิน														
	2.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์	ราย	50	50	50	50	50	250	17,500	17,500	17,500	17,500	17,500	87,500	พต.
	2.2 การผลิต-จัดหามาผลิต พันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	1	1	1	1	1	5	33,000	33,000	33,000	33,000	33,000	165,000	พต.
	2.3 การส่งเสริมการ ปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืช ปุ๋ยสด	ไร่	150	150	150	150	150	750	2,250	2,250	2,250	2,250	2,250	11,250	พต.
	2.4 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	3	3	3	3	3	15	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พต.
	2.5 การรณรงค์เฝ้าติดตาม เชิง	ไร่	20	20	20	20	20	100	7,000	7,000	7,000	7,000	7,000	35,000	พต.
เขตปลูกไม้ผล	1. การบริหารจัดการน้ำ														
	1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	5	5	5	5	5	25	101,500	101,500	101,500	101,500	101,500	507,500	พต.
	2. การปรับปรุงคุณภาพดิน														
	2.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์	ราย	50	50	50	50	50	250	17,500	17,500	17,500	17,500	17,500	87,500	พต.
	2.2 การผลิต-จัดหามาผลิต พันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	1	1	1	1	1	5	33,000	33,000	33,000	33,000	33,000	165,000	พต.

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	2.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	100	100	100	100	100	500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	พต.
	2.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	5	5	5	5	5	25	25,000	25,000	25,000	25,000	25,000	125,000	พต.
	2.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	แห่ง	1	1	1	1	1	5	329,000	329,000	329,000	329,000	329,000	1,645,000	พต.
	2.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	ตัน	10	10	10	10	10	50	17,000	17,000	17,000	17,000	17,000	85,000	พต.
	2.7 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	20	20	20	20	20	100	300	300	300	300	300	1,500	พต.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	100,000	50,000	50,000	50,000	50,000	300,000	120,000	60,000	60,000	60,000	60,000	360,000	พต.
เขตปลูกไม้ยืนต้น	1. การบริหารจัดการน้ำ														
	1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	5	5	5	5	5	25	101,500	101,500	101,500	101,500	101,500	507,500	พต.
	2. การปรับปรุงคุณภาพดิน														
	2.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	50	50	50	50	50	250	17,500	17,500	17,500	17,500	17,500	87,500	พต.
	2.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	165,000	165,000	165,000	165,000	165,000	825,000	พต.

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองช้างแล่น อำเภอยายียด จังหวัดตรัง

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	2.3 การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พต.
	2.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	5	5	5	5	5	25	25,000	25,000	25,000	25,000	25,000	125,000	พต.
	2.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	แห่ง	1	1	1	1	1	5	329,000	329,000	329,000	329,000	329,000	1,645,000	พต.
	2.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	ตัน	20	20	20	20	20	100	34,000	34,000	34,000	34,000	34,000	170,000	พต.
	2.7 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	40	40	40	40	40	200	600	600	600	600	600	3,000	พต.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	100,000	50,000	50,000	50,000	50,000	300,000	120,000	60,000	60,000	60,000	60,000	360,000	พต.
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำกลุ่ม-ดอน	ไร่	20	30	20	30	20	120	60,000	90,000	60,000	90,000	60,000	360,000	พต.
	3.3 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	10	10	20	20	20	80	17,000	17,000	34,000	34,000	34,000	136,000	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

คณะผู้จัดทำ

นายศรีศักดิ์	ธานี	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12
นายบุญช่วย	ช่วยระดม	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินตรัง
นายพรพรม	พรมเดชะ	ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
นายพิศุทธิ์	มิภาศ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน
นายอิทธิศักดิ์	ขุนทอง	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นายวิโรจน์	ปิ่นพรม	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
นายธานินทร์	ตั้งใจ	นายช่างสำรวจชำนาญงาน
นางสาวสุดารัตน์	แซ่ท่าม	เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
นายสุชน	คชาทอง	นักสำรวจดินชำนาญการพิเศษ
นางสาวสุรีย์พร	นวลศรี	เศรษฐกรชำนาญการ